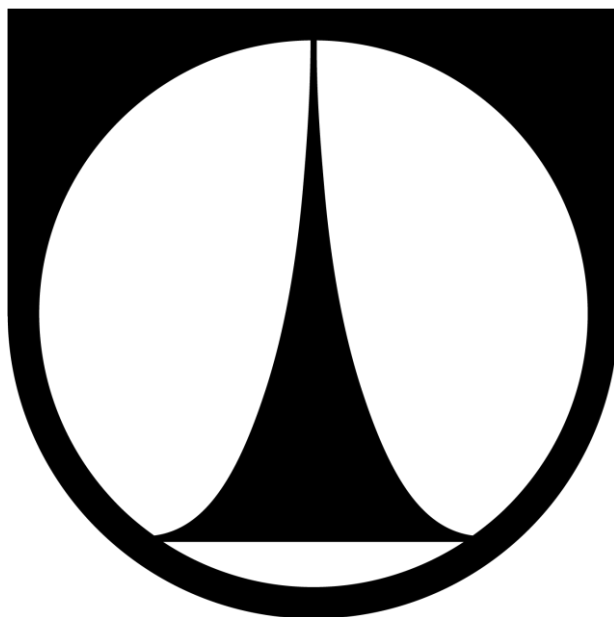

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2014

Bc. Karolína Králová

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Návrh na zlepšení podmínek podnikání v České republice

Proposal for improvement business conditions in the Czech Republic

DP – EF – KPE – 2014 – 39

Bc. Karolína Králová

Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Syrovátková, Ph.D., katedra podnikové ekonomiky

Konzultant: Ing. Soňa Štrynclová, Střední škola obchodní a právní, s.r.o.
v Jablonci nad Nisou

Počet stran: 100

Počet příloh: 1

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Karolína Králová**
Osobní číslo: **E11000233**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Návrh na zlepšení podmínek podnikání v České republice**
Zadávací katedra: **Katedra podnikové ekonomiky**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

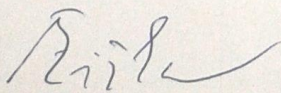
1. Právní aspekty podnikání v České republice.
2. Podnikatelské prostředí v České republice.
3. Podpora podnikání v České republice.
4. Návrh na zlepšení podmínek podnikání v České republice.

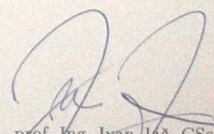
Rozsah grafických prací: dle potřeby dokumentace
Rozsah pracovní zprávy: 65 normostran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

VEBER, J. a J. SRPOVÁ. Podnikání malé a střední firmy. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 987-80-247-2409-6.
MALACH, A., et al. Jak podnikat po vstupu do EU. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0906-6.
MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2012. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4254-0.
SRPOVÁ, J., et al. Základy podnikání. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3339-5.
OECD. OECD SME and Entrepreneurship Outlook. 3rd ed. Paris: OECD Publishing, 2005. ISBN 92-64-00924-8.
TERTEROV, M. a J. REUVID. Doing business with the Czech Republic. 4th ed. London: GMB Publishing Ltd, 2005. ISBN 1-905050-21-6.
Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz).

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jaroslava Syrovátková, Ph.D.
Katedra podnikové ekonomiky
Konzultant diplomové práce: Ing. Soňa Štrynclová
SŠOAP, s.r.o. Jablonec n. Nisou
Datum zadání diplomové práce: 31. října 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 7. května 2014

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Ivan Jáč, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2013

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na tvoření díla až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 6. 1. 2014

Poděkování

Děkuji vedoucí mé diplomové práce, paní Ing. Jaroslavě Syrovátkové, Ph.D., za odbornou pomoc. Rovněž děkuji konzultantce, paní Ing. Soně Štrynclové, za odborné konzultace a za pomoc při vypracování této diplomové práce.

Anotace

Hlavním tématem této diplomové práce je podnikání v České republice a podmínky, které ho ovlivňují.

Jejím účelem je poskytnout informace o právních aspektech podnikání v České republice, o podnikatelském prostředí, které utváří podmínky pro podnikání a o podpoře podnikání, jakožto hlavním nástroji k usnadnění a zlepšení podmínek pro podnikání.

Výstupem diplomové práce je identifikace problematických oblastí podnikání a navržení konkrétních opatření, která by mohla vést ke zlepšení podmínek podnikání v České republice. Tato opatření vycházejí z vyhodnocení dotazníkového šetření prováděného v Libereckém kraji především mezi malými a středními podnikateli, jakožto páteře každé vyspělé ekonomiky.

Klíčová slova

Podnikání

Podnikatel

Zákon

Podmínky podnikání

Podnikatelské prostředí

Podpora podnikání

Právní aspekty podnikání

Návrh opatření

Abstract

The main topic of this thesis is business in the Czech Republic and conditions that affect it.

Its purpose is to provide information about legal aspects of doing business in the Czech Republic, about business environment, which creates conditions for entrepreneurship, and about business support as the main instrument to facilitate and improve business conditions.

The outcome of this thesis is the identification of problematic business areas and the design of specific measures that could lead to an improvement of business conditions in the Czech Republic. These measures are based on a questionnaire survey, which was conducted in the Liberec region, especially among small and medium enterprises as the backbone of every developed economy.

Key Words

Business

Entrepreneur

Law

Business conditions

Business environment

Business support

Legal aspects of business

Design of measures

Obsah

Seznam obrázků.....	11
Seznam tabulek	12
Seznam zkratk a symbolů	13
Úvod	15
1 Právní aspekty podnikání v České republice.....	17
1.1 Co je podnikání a kdo je podnikatel.....	18
1.2 Obchodní závod.....	20
1.3 Právní formy podnikání.....	22
1.3.1 Fyzická osoba podnikatel.....	23
1.3.2 Právní osoba	27
1.3.3 Sociální podnikání	33
1.4 Základní povinnosti podnikatele vůči správním orgánům	33
1.4.1 Povinnosti vůči živnostenskému úřadu.....	34
1.4.2 Povinnosti vůči finančnímu úřadu	35
1.4.3 Povinnosti vůči zdravotní pojišťovně	37
1.4.4 Povinnosti vůči České správě sociálního zabezpečení	39
1.4.5 Povinnosti vůči úřadu práce.....	43
1.4.6 Další povinnosti spojené s podnikáním	44
2 Podnikatelské prostředí v České republice	46
2.1 Charakteristika podnikatelského prostředí v České republice	46
2.1.1 Programy pro zlepšení podnikatelského prostředí.....	48
2.1.2 Faktory působící na podnikatelské prostředí	49
2.2 Podnikatelské prostředí v Libereckém kraji.....	51
3 Podpora podnikání v České republice.....	56
3.1 Instituce podporující podnikání v České republice	56

3.1.1	Vládní organizace pro podporu podnikání.....	57
3.1.2	Nevládní organizace pro podporu podnikání.....	59
3.2	Státní dotace a programy podpory.....	61
3.2.1	Národní programy podpory podnikání.....	61
3.2.2	Operační programy podpory podnikání ze zdrojů EU.....	62
3.2.3	Norské fondy a fondy EHP.....	67
4	Podmínky podnikání v České republice.....	68
4.1	Dotazníkové šetření.....	68
4.1.1	Detailní závěry z provedeného dotazníkového šetření.....	69
4.1.2	Shrnutí problematických oblastí podnikání.....	80
4.2	Návrh na zlepšení podmínek podnikání v ČR.....	83
	Závěr.....	86
	Seznam použité literatury.....	88
	Seznam příloh.....	95

Seznam obrázků

Obr. 1 – Subjekty zapsané v RES podle okresů Libereckého kraje.....	51
Obr. 2 – FO a PO zapsané v RES podle okresů Libereckého kraje	52
Obr. 3 – Struktura PO zapsaných v RES podle právních forem v Libereckém kraji.....	53
Obr. 4 – Obchodní společnosti zapsané v RES v Libereckém kraji	53
Obr. 5 – Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v Libereckém kraji	54
Obr. 6 – Věkové složení respondentů	70
Obr. 7 – Druh právní formy podnikání a typ obchodní společnosti u PO.....	70
Obr. 8 – Hlavní předmět podnikatelské činnosti.....	70
Obr. 9 – Podíl subjektů s vlastními zaměstnanci (včetně počtu) a bez zaměstnanců	71
Obr. 10 – Hlavní důvody k rozhodnutí začít podnikat	71
Obr. 11 – Jak podporu náš stát podnikání podle názoru FO a PO.....	72
Obr. 12 – Jak hodnotí FO a PO činnost úřadů a institucí v ČR.....	72
Obr. 13 – Názor FO a PO na srozumitelnost právní úpravy podnikání v ČR	73
Obr. 14 – Názor FO a PO na výši odvodů na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění.....	73
Obr. 15 – Názor FO a PO na výši daně z příjmu v ČR	74
Obr. 16 – Podíl pojištěných a nepojištěných podnikatelů a druhy sjednaných pojištění	74
Obr. 17 – Problematické oblasti podnikání v ČR dle názoru FO a PO	75
Obr. 18 – Faktory omezující podnikání v ČR dle názoru FO a PO.....	75
Obr. 19 – Působení konkurenčního tlaku na podnikatelskou činnost respondentů	76
Obr. 20 – Negativní vliv internetových obchodů na podnikatelské prostředí dle ovlivnění podnikatelské činnosti respondentů	76
Obr. 21 – Úroveň vymahatelnosti práva v ČR podle FO a PO	77
Obr. 22 – Podpora domácích výrobců státem z pohledu FO a PO	77
Obr. 23 – Názor na dostupnost čerpání dotací od státu či z EU	79

Seznam tabulek

Tab. 1 – Vývoj živnostenského podnikání v České republice.....	47
Tab. 2 – Tematické a regionální operační programy	63
Tab. 3 – Využití služeb organizací na podporu podnikání	78
Tab. 4 – Čerpání dotací	78
Tab. 5 – Hodnocení navržených opatření ke zlepšení podmínek podnikání v ČR.....	79

Seznam zkratek a symbolů

a. s.	akciová společnost
AMSP	Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků
ARP	Agentura pro rozvoj podnikání
BIC	Business and Innovation Centre, Podnikatelské a inovační centrum
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CEBRE	Czech Business Representation to the EU, Česká podnikatelská reprezentace při EU
CRM	Centrální registrační místa
CRR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
ČEB	Česká exportní banka
ČEKIA	Česká kapitálová informační agentura
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DPH	daň z přidané hodnoty
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost
EHP	Evropský hospodářský prostor
EK	Evropská komise
ERDF	European Regional Development Fund, Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	European Social Fund, Evropský sociální fond
EU	European Union, Evropská unie
Eurostat	Statistical Office Of The European Communities, Evropský statistický úřad
FO	fyzická osoba
FS	Fond soudržnosti
HDP	hrubý domácí produkt
HK ČR	Hospodářská komora ČR
JRF	Jednotný registrační formulář
JSD	Jednotný správní doklad
k. s.	komanditní společnost

mil.	milion
mld.	miliarda
MSP	malé a střední podnikání
NACE	Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes, Klasifikace ekonomických činností
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NOZ	nový občanský zákoník
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
o. s.	občanské sdružení
odst.	odstavec
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operational Programme, operační program
OPPI	Operační program podnikání a inovace
OR	obchodní rejstřík
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
PO	právnícká osoba
RES	registr ekonomických subjektů
ROP	Regional Operational Programme, regionální operační program
RPIC	Regionální poradenské a informační centrum
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírka
SME	Small and Medium Enterprise, malé a střední podnikání
SPČR	Svaz průmyslu a dopravy České republiky
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
ZOK	zákon o obchodních korporacích
§	paragraf
%	procenta

Úvod

Předmětem této diplomové práce je shrnutí současných podmínek podnikání v České republice a následný návrh opatření, která by mohla vést k jejich zlepšení.

Podnikání je považováno za klíčovou podmínku udržitelného ekonomického rozvoje každé vyspělé ekonomiky. Z tohoto důvodu je třeba vytvářet mu vhodné podmínky, které povedou jak ke spokojenosti protagonistů podnikatelské sféry, tak spokojenosti státu. Jednou z nejdůležitějších podmínek pozitivního ekonomického vývoje je stabilní podnikatelské prostředí. I přes mnohá opatření, která byla vytvořena v posledních letech, existují stále ještě bariéry, které brání naší ekonomice v rozvoji podnikání. Mezi nejvíce problematické oblasti patří především vysoká míra byrokracie, nízká úroveň vymahatelnosti práva, poměrně složitý legislativní systém, či vysoká míra korupce.

Cílem této diplomové práce je identifikovat tyto problematické oblasti a navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení podmínek podnikání v České republice.

Jednotlivé kapitoly jsou koncipovány tak, aby zachytily oblasti podnikání, které jsou předmětem hlavních problémů souvisejících s podnikatelskou činností. Práce se zaměřuje nejprve na stručnou charakteristiku právní úpravy podnikání v České republice. Jelikož se jedná o velmi rozsáhlou problematiku, cílem je zachycení nejdůležitějších právních úprav a snaha o jejich výstižnou interpretaci. Z hlediska rozsahu dané problematiky se práce zaměřuje především na živnostenské podnikání a tuzemské formy obchodních korporací tak, jak je definuje zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Ostatní formy podnikání jsou zmíněny pouze okrajově.

Další část práce se zabývá podnikatelským prostředím a snaží se identifikovat nejdůležitější faktory, které toho prostředí utvářejí a ovlivňují. Část této kapitoly je věnována charakteristice podnikatelského prostředí v Libereckém kraji.

Součástí práce je dále identifikace nejdůležitějších organizací na podporu podnikání v České republice, které poskytují podnikatelům nejrůznější poradenské služby prostřednictvím balíčků služeb. V návaznosti na tyto subjekty diplomová práce poskytuje stručný přehled programů na podporu podnikání z národních či unijních zdrojů. Jelikož se jedná o velmi rozsáhlou problematiku, práce se zaměřuje na nejdůležitější programy podpory, které mají pro Českou republiku zásadní význam.

Závěr práce se zabývá shrnutím problematických oblastí podnikání v České republice a navržením konkrétních opatření, která by mohla vést k jejich zlepšení. Podkladem pro tato opatření jsou výsledky dotazníkového šetření prováděného v Libereckém kraji především mezi malými a středními podnikateli.

1 Právní aspekty podnikání v České republice

Tato kapitola se zaměřuje na vymezení základních pojmů týkajících se podnikání a právní úpravy podnikání v České republice.

Základní právní úpravou podnikání byl do konce roku 2013 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, který definoval základní ustanovení týkající se podnikání, upravoval činnost obchodních společností a družstev a obchodní závazkové vztahy. Obecnějším předpisem byl potom zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, kterým se řídily otázky, které nebyly řešeny v zákoníku obchodním. [1] S podnikáním souvisí i řada jiných zákonů, z nichž některé budou zmíněny dále.

Nový občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích a zákon o mezinárodním právu soukromém

Ministerstvo spravedlnosti ČR dokončilo rekodifikaci soukromého práva, v jejímž rámci byl schválen nový občanský zákoník (NOZ), zákon o obchodních korporacích (ZOK) a zákon o mezinárodním právu soukromém. Občanský zákoník platný do konce roku 2013 byl již několikrát novelizován a vycházel především z názorů soukromého práva z 60. let, což byl jeden z jeho největších nedostatků. NOZ klade důraz jak na právní a demokratické tradice, tak i na principy a standardy soukromého práva v Evropě. [2]

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník nabyl účinnosti od 1. ledna 2014 a tematicky je rozdělen do pěti částí: [2]

- Část I. - Obecná část (vymezení pojmů, se kterými zákoník pracuje),
- Část II. - Rodinné právo (dnešní Zákon o rodině),
- Část III. - Absolutní majetková práva (definice vlastnictví, práva k cizím věcem, problematika dědění,...),
- Část IV. - Relativní majetková práva (problematika smluv, závazky z deliktního jednání,...),
- Část V. - Ustanovení společná, přechodná a závěrečná (zabývá se především tím, které zákony tento nový zákon ruší).

V rámci rekodifikace došlo ke zrušení obchodního zákoníku, který byl přijat v roce 1991. Jelikož se soukromé právo řídilo jak obchodním, tak občanským zákoníkem, vznikaly často spory, jakým zákoníkem se mají konkrétní právní vztahy řídit. Z těchto důvodů bylo rozhodnuto o zrušení obchodního zákoníku a integraci soukromého práva do NOZ.

Část ustanovení obchodního zákoníku byla tedy převedena do NOZ, pouze pro úpravu obchodních korporací (dříve obchodních společností a družstev) byl vyhrazen nový zvláštní zákon, a to: zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, který se zabývá tímto úzce vymezeným okruhem právnických osob. Tento pojem zahrnuje všechny formy obchodních společností, nicméně úprava ZOK dopadá pouze na tuzemské formy¹, neboť evropské² upravují zvláštní předpisy EU. ZOK upravuje základní podmínky fungování obchodních korporací, přesto ne všechny. Některé jsou řešeny na obecnější úrovni v NOZ, popřípadě ve specifitějších zákonech. [3] Úpravou mezinárodního práva soukromého se do konce roku 2013 zabýval zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním. Ten přestal k 31. prosinci 2013 platit a nahradil ho zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

1.1 Co je podnikání a kdo je podnikatel

Pod slovem **podnikatel** běžně rozumíme osobu, která vykonává podnikatelskou činnost. Podnikatelem podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 420 – § 421) je: [4]

- a) ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem, a to soustavně a za účelem dosažení zisku.
- b) pro účely ochrany spotřebitele a účely § 1963 tohoto zákona je podnikatelem každá osoba, uzavírající smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností, popřípadě osoba jednající jménem nebo na účet podnikatele,
- c) osoba zapsaná v obchodním rejstříku za podmínek stanovených jiným zákonem,
- d) osoba podnikající na základě živnostenského nebo jiného oprávnění dle jiného zákona.

---

¹ Patří sem: společnost s ručením omezeným, akciová společnost, komanditní společnost, veřejná obchodní společnost a družstva.

² Patří sem: evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, evropská družstevní společnost.

V živnostenském zákoně (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) se výraz podnikatel používá pro označení fyzických nebo právnických osob. [5 s. 26] Tento zákon definuje živnostenské podnikání, dále jen **živnost** (§ 2), což je soustavná činnost provozovaná podnikatelem samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. [6]

Vysvětlení dílčích pojmů: [7 s. 20]

- **soustavnost** – za soustavnou činnost je považována taková činnost, která je vykonávána pravidelně, trvale, sezónně nebo opakovaně, nikoliv činnost vykonávaná nahodile či jednorázově;
- **samostatnost** – samostatná činnost proto, že fyzická osoba jedná osobně, právnická osoba potom v zastoupení jejího statutárního orgánu;
- **vlastní jméno** – fyzická osoba jedná pod svým jménem a příjmením a právnická osoba potom pod svým názvem, tzn. obchodní firmou;
- **vlastní odpovědnost** – fyzická i právnická osoba jsou plně zodpovědné za výsledky své podnikatelské činnosti;
- **dosažení zisku** – jedná se o základní cíl, za kterým je podnikání vykonáváno, avšak nemusí ho být dosaženo vždy.

Nový občanský zákoník člení osoby na **fyzické a právnické**. Zavádí také nové pojmy, jako **právní osobnost** (původní právní subjektivita) a **svéprávnost** (původní způsobilost k právním úkonům). Právní osobnosti ani svéprávnosti se nelze z vlastní vůle vzdát. Právní osobnost FO vzniká narozením a končí smrtí, svéprávnost vzniká zpravidla dovršením věku 18 let (existují některé zákonné výjimky). PO má potom právní osobnost od svého vzniku do svého zániku. [4]

Podle nového občanského zákoníku (§ 33) může provozovat samostatnou výdělečnou činnost i nezletilý, který ještě nenabyl svéprávnosti, a to se souhlasem zákonného zástupce a soudu. Platí však, že minimální hranicí je dovršení věku 15 let a ukončení povinné školní docházky.

Veřejné rejstříky právnických a fyzických osob

Do veřejných rejstříků se zapisují zákonem stanovené údaje o PO a FO. Tyto rejstříky upravuje s účinností od 1. ledna 2014 zákon č. 304/2013Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a rozumí se jimi: spolkový rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností. Veřejný rejstřík je informační systém veřejné správy a vedou ho v elektronické podobě rejstříkové soudy. Tento zákon dále uvádí veškeré podmínky a skutečnosti, které se zápisem do veřejných rejstříků souvisejí. [8]

Obchodní rejstřík

Obchodní rejstřík je informační systém vedený v elektronické podobě rejstříkovým soudem, do kterého se zapisují údaje o podnikatelích stanovené zákonem.

Do obchodního rejstříku se zapisují (§ 42 zákona o veřejných rejstřících PO a FO): [8]

- a) obchodní společnosti a družstva (dále jen „obchodní korporace“),
- b) fyzické osoby:
  - podnikatelé s bydlištěm na území České republiky, pokud o zápis požádaly,
  - uvedené v § 43, podnikající na území České republiky, pokud o zápis požádaly,
- c) další osoby, kterým stanoví povinnost zápisu tento nebo jiný zákon.

1.2 Obchodní závod

NOZ namísto dosavadního pojmu podnik zavádí nový pojem, a sice obchodní závod. Ten definuje (§ 502) jako organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který mu slouží k provozování jeho činnosti. Závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu. Závod může mít i pobočku (§ 503), což je část závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost. Je-li pobočka zapsána do OR, jedná se o odštěpný závod. NOZ též nově definuje tzv. rodinný závod (§ 700) a zemědělský závod (§ 1125). [4]

Podniky (závody) lze pro účely této práce rozdělit dle velikosti do 3 skupin: [7 s. 36]

- a) podle Evropské komise,
- b) podle statistického úřadu Evropské unie,
- c) podle České správy sociálního zabezpečení.

Ad a) Členění podniků podle Evropské komise [7 s. 36]

Podle Evropské komise 2003/361/EC z 6. května 2003 členíme podniky na:

- *mikropodniky* – do 10 zaměstnanců s ročním obratem a aktivy do 2 mil. eur,
- *malé podniky* – do 50 zaměstnanců s ročním obratem a aktivy do 10 mil. eur,
- *střední podniky* – do 250 zaměstnanců s ročním obratem do 50 mil. eur a aktivy do 43 mil. eur,
- *velké podniky* – více než 250 zaměstnanců s obratem větším než 50 mil. eur, případně aktivy vyššími než 43 mil. eur.

Toto členění Evropské komise je důležité pro poskytování podpor malým a středním podnikům, které upravuje zákon č.47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání.

Tyto podniky musí splňovat 4 kritéria: [7 s. 37]

- počet zaměstnanců,
- roční obrat,
- výši aktiv,
- nezávislost³.

Ad b) Členění podniků podle statistického úřadu Evropské unie (Eurostatu)

V roce 1997 přijala Česká republika kvantitativní typologii podle Eurostatu, který člení podniky do 3 skupin podle počtu zaměstnanců na: [7 s. 37]

- *malé* – do 20 zaměstnanců,
- *střední* – do 100 zaměstnanců,
- *velké* – 100 a více zaměstnanců.

---

³ Nezávislost podniku znamená, že podnik nemůže být považován za malý či střední, jestliže 25 a více procent jeho kapitálu či hlasovacích práv přímo či nepřímo ovládá podnik, který nesplňuje podmínky malého či středního podniku.

Ad c) Členění podniků podle České správy sociálního zabezpečení

Podle členění České správy sociálního zabezpečení můžeme rozdělit podniky do 2 skupin, a to na: [7 s. 37]

- *malé organizace* – do 25 zaměstnanců,
- *organizace* – s více než 25 zaměstnanci.

Malé a střední podnikání

V souvislosti s touto kapitolou ještě pár slov o tom, co je malé a střední podnikání. Malé a střední podniky jsou považovány za páteř každé vyspělé ekonomiky, jelikož působí ve velké škále odvětví, zaměstnávají spoustu zaměstnanců a velkou mírou se podílí na tvorbě HDP či celkových vývozech a dovozech. Tvoří je malé a střední právnické osoby do 250 zaměstnanců a podnikající fyzické osoby. V současné době je v České republice registrováno více než 1 milion těchto ekonomických subjektů, které tak tvoří více než 99 % všech podnikatelů. Z hlediska významnosti je malému a střednímu podnikání věnována velká pozornost státu, který se ho snaží podporovat a vytvářet mu kvalitní podnikatelské prostředí. Podmínky pro malé a střední podnikání jsou upraveny zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání.

1.3 Právní formy podnikání

Mezi základní právní formy podnikání v České republice patří: [9]

- a) *fyzická osoba* (FO),
- b) *právnická osoba* (PO).

Typy právních forem podnikání upravuje nový Občanský zákoník, který rozeznává pouze 2 typy osob, a to fyzickou a právnickou. Výběr právní formy podnikání je závislý na mnoha faktorech, které souvisejí s právy a povinnostmi, která s sebou různé právní formy přinášejí. [9] Na základě toho si může podnikatel zvolit takovou formu podnikání, která nejlépe vyhovuje požadavkům na provoz jeho podnikatelské činnosti.

Na podnikatelské subjekty provozující svou činnost na základě živnostenského oprávnění se potom orientuje živnostenský zákon. [9] Každá právní forma podnikání má svá specifika, která mají určité výhody a nevýhody. Také každý obor činnosti je jiný a každý člověk má své vlastní představy o podnikání, o budoucnosti a o dalším směřování své firmy, které je nutné vzít v úvahu při volbě nejvhodnější právní formy podnikání.

Z těch nejběžnějších faktorů lze zmínit následující: [9]

- počet zakladatelů,
- požadavky na minimální velikost základního kapitálu,
- způsob a rozsah ručení za závazky vzniklé podnikatelskou činností,
- oprávnění k řízení,
- finanční možnosti,
- míra právní regulace, aj.

1.3.1 Fyzická osoba podnikatel

Podnikatelem podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 420-§ 421) je: [4]

- e) ten, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem, a to soustavně a za účelem dosažení zisku.
- f) pro účely ochrany spotřebitele a účely § 1963 je podnikatelem každá osoba, uzavírající smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo podobnou činností, popřípadě osoba jednající jménem nebo na účet podnikatele,
- g) osoba zapsaná v obchodním rejstříku za podmínek stanovených jiným zákonem,
- h) osoba podnikající na základě živnostenského nebo jiného oprávnění podle jiného zákona.

Podnikatel je povinen činit právní úkony pod svou obchodní firmou. Pro podnikatele fyzickou osobu zapsanou v OR je obchodní firmou jméno a příjmení. To může obsahovat dodatek odlišující podnikatele či druh podnikání, pokud nepůsobí klamavě a jeho užívání je v souladu s právními předpisy. [4] Další část této kapitoly se nyní bude věnovat živnostenskému podnikání podrobněji.

Živnostenské podnikání

Živnostenské podnikání může v České republice provozovat fyzická či právnická osoba (dále jen podnikatel) a je upraveno zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

Existuje však skupina činností, které nejsou považovány za živnost.

Mezi tyto činnosti patří podle § 3 odst. 1-3 zákona o živnostenském podnikání například: [6]

- zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství,
- využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti,
- činnost bank,
- provozování činností vyhrazených zákonem státu,
- činnosti v rozsahu zvláštních zákonů (např.: daňové poradenství, činnost znalců, advokátů, makléřů, tlumočnicků, soudních exekutorů, lékařů,...), aj.

Živnostenský zákon definuje živnost (§ 2) jako soustavnou činnost provozovanou podnikatelem samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. [6]

Živnosti se evidují v živnostenském rejstříku, což je informační systém veřejné správy vedený v elektronické podobě, jehož správcem je Živnostenský úřad České republiky. [7 s. 69] Obsahuje základní identifikační údaje podnikatelů a informace o jejich podnikání.

Pokud podnikatel nesplňuje zákonné podmínky pro provozování živnosti, může provozovat živnost prostřednictvím *odpovědného zástupce*. Odpovědný zástupce je fyzická osoba, která je ve smluvním vztahu k podnikateli a která odpovídá za řádný provoz živnosti a dodržování předpisů. Jeden odpovědný zástupce může být vždy maximálně pro 4 podnikatele a musí splňovat jak všeobecné, tak zvláštní podmínky provozování živnosti. Odpovědným zástupcem právnické osoby nesmí být člen dozorčí rady či jiného kontrolního orgánu právnické osoby nebo fyzická osoba s překážkou provozování živnosti. [6] Povinnost a podmínky pro ustanovení odpovědného zástupce jsou vyjmenovány v § 11, odst. 1-11 zákona o živnostenském podnikání.

Druhy živností

Živnostenský zákon dělí živnosti především podle podmínek získání živnostenského oprávnění na dvě skupiny (§ 9): [6]

- a) **živnosti ohlašovací**,
- b) **živnosti koncesované**.

Ad a) Živnosti ohlašovací

Oprávnění provozovat ohlašovací živnost vzniká (§ 10, odst. 1, písm. a)) dnem ohlášení živnostenskému úřadu s výjimkami uvedenými v § 47 odst. 5 větě druhé a § 47 odst. 6 zákona o živnostenském podnikání. Podnikatel prokazuje své živnostenské oprávnění výpisem z živnostenského rejstříku nebo do vydání výpisu stejnopisem ohlášení, které musí doručit živnostenskému úřadu třeba i prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy. [6]

Živnosti ohlašovací můžeme dále rozdělit do tří dalších skupin (§ 19), a to: [6]

- a) *řemeslné*- uvedeny v příloze č. 1 živnostenského zákona, pro jejich provozování je splnění všeobecných podmínek podnikání a odborné způsobilosti,
- b) *vázané*- uvedeny v příloze č. 2 živnostenského zákona, pro jejich provozování je nutné splnit všeobecné podmínky podnikání a odbornou způsobilost,
- c) *volné*- uvedeny v příloze č. 4 živnostenského zákona, pro jejich provozování stačí splnit všeobecné podmínky podnikání.

Ad b) Živnosti koncesované

Jedná se o živnosti uvedené v příloze č. 3 živnostenského zákona. Tyto živnosti mohou být provozovány (§ 10, odst. 1, písm. b)) až po udělení koncesní listiny, kterou vydává živnostenský úřad po schválení příslušným orgánem státní správy. Do 5 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis. Jedná se o činnosti, u kterých je zvlášť vysoké riziko ohrožení zdraví, života, majetku a zákonem chráněných veřejných zájmů. [6] Zákon stanovuje, jakou odbornou způsobilost musí žadatel splnit, aby mu byla koncese udělena.

Podmínky provozování živnosti

Živnost lze provozovat na základě živnostenského oprávnění v závislosti na druhu provozované živnosti. Toto oprávnění je podnikateli uděleno na základě splnění podmínek, které stanoví živnostenský zákon. Tyto podmínky dělíme na všeobecné a zvláštní a jejich splnění závisí na druhu živnosti, kterou podnikatel provozuje.

Všeobecné podmínky provozování živnosti (§ 6 zákona o živnostenském podnikání): [6]

- a) dosažení věku 18 let,
- b) způsobilost k právním úkonům,
- c) bezúhonnost.

Zvláštní podmínky provozování živnosti (§ 7 zákona o živnostenském podnikání): [6]

- a) Odborná či jiná způsobilost (pokud je tento zákon nebo zvláštní předpisy vyžadují). Odborná způsobilost se dokazuje předložením dokladu o řádném ukončení vzdělání, získání odborné kvalifikace či vykonání praxe v příslušném oboru.

Živnostenské oprávnění je uděleno osobám, které splní podmínky stanovené živnostenským zákonem a u kterých neexistují překážky provozování živnosti.

Překážky provozování živnosti (§ 8 zákona o živnostenském podnikání): [6]

- a) živnost nemůže provozovat FO nebo PO, na jejíž majetek byl prohlášen konkurz,
- b) živnost nemůže provozovat FO nebo PO, a to po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu proto, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení,
- c) jestliže soud v insolvenčním řízení omezil FO či PO v nakládání s majetkovou podstatou,
- d) v průběhu insolvenčního řízení může FO či PO, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, činit úkony související se vznikem, změnou nebo zrušením živnostenského oprávnění jen s písemným souhlasem insolvenčního správce,
- e) uložení trestu nebo sankce zákazu činnosti FO či PO, týkající se provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru,
- f) živnost nemůže provozovat podnikatel, kterému bylo zrušeno živnostenské oprávnění.

Živnostenské oprávnění zaniká (§ 57 zákona o živnostenském podnikání): [6]

- a) smrtí podnikatele,
- b) zánikem PO,
- c) uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění omezeno na dobu určitou,
- d) výmazem zahraniční osoby povinně zapsané v OR nebo jejího předmětu podnikání,
- e) stanoví-li tak zvláštní právní předpis,
- f) rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění.

1.3.2 Právnícká osoba

Právnícká osoba je od 1. ledna 2014 obecně definována zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 20) jako organizovaný útvar, který má právní osobnost. Lze ji ustavit ve *veřejném* nebo *soukromém zájmu* s ohledem na její hlavní činnost. PO veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny. Občanský zákoník se zde použije jen tehdy, slučuje-li se to s právní úpravou těchto PO.

Postavení právníckých osob upravuje občanský zákoník v části I, hlavě II, dílu 3. PO lze ustavit dle § 122 tohoto zákona zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popř. jiným právním předpisem. Její vznik (§ 126) je dán dnem zápisu do veřejného rejstříku. Je-li zřízena zákonem, vzniká dnem nabytí jeho účinnosti, nestanoví-li zákon jinak. Zákon dále stanoví, kdy není ke vzniku PO nutný zápis do veřejného rejstříku a kdy je potřeba k založení nebo vzniku souhlas orgánu veřejné moci. Jménem PO (§ 132) je její název, který ji musí odlišovat od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. [4]

Orgány PO mohou mít jednoho člena (individuální) či více členů (kolektivní). Jedná za ni statutární orgán. Ke zrušení PO (§ 168) může dojít uplynutím doby, právním jednáním, rozhodnutím orgánu veřejné moci či dosažením účelu, ke kterému byla ustavena. Při zrušení je vždy vyžadována likvidace, s výjimkou situace, kdy celé jmění nabývá právní nástupce. Přeměnou PO může být dle § 176 fúze, rozdělení či změna právní formy. K zániku PO dochází (§ 185) výmazem z veřejného rejstříku. Pokud se do něho nezapisuje (§ 186), tak skončením likvidace. [4]

Právníckými osobami podle NOZ jsou: [4]

- a) **korporace** (§ 210 – § 302),
- b) **fundace** (§ 303 – § 401),
- c) **ústavy** (§ 402 – § 418).

Ad a) - Obchodní korporace

Obecné informace o obchodních korporacích nalezneme v občanském zákoníku, avšak této úzce vymezené skupině právnických osob se věnuje s účinností od 1. ledna 2014 zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Ten je definuje jako obchodní společnosti a družstva. Dle občanského zákoníku vytváří korporaci společenství osob. Jejich primárním úkolem je dosahování zisku. Korporací v pojetí občanského zákoníku je nově i *spolek* (§ 213 – § 302), dříve občanské sdružení, který do konce roku 2013 upravoval zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

ZOK ukládá všem obchodním korporacím povinnost přizpůsobit společenskou smlouvu v souladu s novou právní úpravou, a to do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona. Pro spolky činí tato lhůta 3 roky. Pokud tak neučiní, může dojít až k jejich zrušení soudem a nařízení likvidace.

Mezi obchodní korporace řadíme: (§ 1 zákona o obchodních korporacích): [10]

- a) společnost s ručením omezeným,
- b) akciovou společnost (dále jen „kapitálová společnost“),
- c) veřejnou obchodní společnost,
- d) komanditní společnost (dále jen „osobní společnost“),
- e) družstvo,
- f) evropskou společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení a evropskou družstevní společnost.⁴

---

⁴ Tyto obchodní korporace jsou upraveny právem Evropských společenství a zvláštními právními předpisy, konkrétně zákonem č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, zákonem č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení a zákonem č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti.

Je třeba rozlišovat mezi založením a vznikem obchodní korporace. Založení souvisí se sepsáním společenské smlouvy (popřípadě zakladatelské listiny v případě jednoho zakladatele) a vznik souvisí se dnem zápisu obchodní korporace do obchodního rejstříku. Základní kapitál (§ 30) představuje souhrn všech vkladů. Povinnost jeho tvorby záleží na konkrétním typu obchodní korporace.

Společnost s ručením omezeným (§ 132 – § 242 ZOK)

Společnost s ručením omezeným je nejjednodušší a zároveň také nejčastější typ společnosti v České republice. Jedná se o finančně poměrně nenáročnou obchodní společnost, kde společníci neručí za závazky společnosti celým svým majetkem, ale pouze do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného do OR. Společenská smlouva může připustit různé druhy podílů, se kterými jsou spojena práva a povinnosti společníků, přičemž jedna osoba může vlastnit více než jeden podíl. Podíl společníka může být nově představován i kmenovým listem. [10] V případě jednoho zakladatele se společnost zakládá zakladatelskou listinou, v případě více společníků potom společenskou smlouvou. Povolené názvy jsou: společnost s ručením omezeným, spol. s r. o. nebo s. r. o.

Od 1. ledna 2014 neplatí povinnost o maximálním počtu společníků. Minimální základní kapitál společnosti je nově místo původních 200 000 Kč pouze 1 Kč (§ 142), pokud společenská smlouva nestanoví jinak. [10] Základní kapitál 200 000 Kč negarantoval věřitelům žádnou ochranu, jelikož zákon společnost nenutil udržovat majetek v této hodnotě. K ochraně věřitelů nyní slouží kromě ustanovení o správě majetku společnosti a odpovědnosti také pravidlo o testu insolvence. Toto pravidlo společnosti zakazuje poskytovat plnění, kterými by si přivodila úpadek.

Statutárním orgánem společnosti jsou jednatelé, nejvyšším orgánem je valná hromada a kontrolním orgánem je dozorčí rada. Pravomoci těchto orgánů jsou upraveny v zakladatelské, popř. společenské smlouvě. Společnost vzniká dnem zápisu do OR. [10]

Akciová společnost (§ 243 – § 551 ZOK)

Akciová společnost je typickou kapitálovou společností s neomezeným počtem členů. K založení společnosti je potřeba přijetí stanov. Jedná se o společnost, jejíž základní kapitál je tvořen akciemi. Minimální výše základního kapitálu je alespoň 2 000 000 Kč (80 000 eur). Základní kapitál se vyjadřuje v českých korunách s výjimkou společnosti, která vede účetnictví podle zvláštního zákona v eurech. Povolené názvy jsou: akciová společnost, akc. spol. nebo a. s. [10]

Akcie jsou cenné papíry, se kterými jsou spojena práva a povinnosti akcionáře. Každý akcionář může vlastnit akcie různého druhu. ZOK rozlišuje akcie na jméno (na řád) a na majitele (na doručitele). Akcie na jméno se zapisují do seznamu akcionářů. Novinkou jsou tzv. kusové akcie, které nemají jmenovitou hodnotu. Společnost, která vykáže v aktivech rozvahy vlastní akcie, vytvoří ve stejné výši zvláštní rezervní fond. [10]

Co se týče orgánů akciové společnosti, ZOK nově umožňuje dualistickou (představenstvo a dozorčí rada) či monistickou (správní rada a statutární ředitel) strukturu řídicích orgánů. V dualistické struktuře je nejvyšším orgánem valná hromada. Statutárním orgánem je potom představenstvo a kontrolní orgán představuje dozorčí rada. V monistické struktuře inspirované evropskou společností nahrazuje představenstvo a dozorčí radu tzv. statutární ředitel a správní rada, přičemž zákon umožňuje, aby uvedené dva orgány zastával pouze jeden člověk. [10]

V roce 2013 mělo téměř 96 % akciových společností v České republice akcie v listinné podobě, z čehož zhruba 53,5 % z nich byly listinné akcie na majitele, které umožňovaly jejich vlastníkům zůstat v anonymitě. [11] To však změnil zákon č. 134/2013 Sb., o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů, který uvádí, že všechny listinné akcie na majitele, které nejsou zaknihovány u centrálního depozitáře nebo imobilizovány u banky se k 1. lednu 2014 mění na listinné akcie na jméno. K tomuto dni rovněž došlo ke změně odpovídajících stanov společnosti, která je povinna do 30. června 2014 uvést tyto stanovy do souladu s příslušnými změnami a podat návrh na zápis změny formy akcií do OR. [12]

Veřejná obchodní společnost (§ 95 – § 117 ZOK)

Veřejná obchodní společnost může být založena minimálně dvěma osobami, které ručí za závazky firmy společně a nerozdílně celým svým majetkem. Z toho důvodu se jedná o nejméně častý typ společnosti, který s sebou nese nejvyšší stupeň podnikatelského rizika. Společnost se zakládá společenskou smlouvou, která mimo jiné vymezuje práva a povinnosti společníků. Statutární orgán tvoří všichni společníci, neurčí-li společenská smlouva jinak. [10] Významnou změnou je postavení společníka v této společnosti, který už nemusí splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti. To samé platí pro komplementáře v komanditní společnosti.

Povolené názvy jsou: veřejná obchodní společnost, veř. obch. spol., v. o. s. nebo v případě, že obsahuje jméno alespoň jednoho ze společníků, postačí dodatek a spol. (př.: Barták a spol.) [10] Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku.

Komanditní společnost (§ 118 – § 131 ZOK)

Komanditní společnost může být založena minimálně dvěma osobami, z nichž jedna ručí za její dluhy omezeně (komanditista) a jedna neomezeně (komplementář). Společnost se zakládá společenskou smlouvou. Statutárním orgánem společnosti jsou všichni komplementáři, pokud společenská smlouva neurčí jinak. Povolené názvy jsou: komanditní společnost, kom. spol. nebo k. s. Společnost vzniká dnem zápisu do OR. [10]

Komanditista musí splnit vkladovou povinnost ve výši a způsobem určeným společenskou smlouvou. Za dluhy společnosti ručí komanditista společně s ostatními společníky do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného do OR. Společenská smlouva může určit, že komanditista ručí za dluhy společnosti do výše tzv. komanditní sumy. Tato suma je určena společenskou smlouvou, nesmí být nižší, než vklad komanditisty a snižuje se v rozsahu splnění jeho vkladové povinnosti. Komanditista, jehož jméno je ve firmě uvedeno, ručí za její dluhy stejně jako komplementář. Komplementář nemá stanovenou minimální výši vkladu, jelikož ručí za dluhy společnosti celým svým majetkem. [10]

Družstvo (§ 552 – § 773 ZOK)

Družstvo je společenstvím neuzavřeného počtu osob, které může být založeno minimálně 3 osobami. Družstvo může být založeno i za jiným účelem, než je podnikání a to k zajištění vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob. Společnost musí ve svém názvu uvést označení „družstvo“. Členové družstva neručí za jeho závazky, družstvo ručí za své závazky celým svým majetkem. [10]

K založení družstva je třeba přijetí stanov, zvolení členů orgánů a schválení způsobu splnění členského (popř. vstupního) vkladu. Základní kapitál je tvořen členskými vklady, jejichž výše je uvedena ve stanovách družstva a je pro všechny členy stejná. Družstvo vede podle § 580 ZOK seznam svých členů. [10]

Nejvyšším orgánem je členská schůze, která mění stanovy, rozhoduje o užití zisku, volí a odvolává členy představenstva a podobně. Statutárním orgánem je představenstvo, které je pověřeno řízením společnosti. Kontrolním orgánem je potom kontrolní komise, která vykonává kontrolní činnost a projednává například stížnosti členů družstva aj. [10]

Ad b) – Fundace

Fundace je podle NOZ právnická osoba vytvořená majetkem, který je vyčleněný k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena. [4] Typicky se jedná o nadace a nadační fondy.

Ad c) - Ústavy

Nově zřízenou formou v NOZ je tzv. ústav. Tato forma je nástupcem obecně prospěšných společností. Ústav je podle NOZ definován jako právnická osoba ustavená za účelem provozování společensky nebo hospodářsky užitečné činnosti s využitím své majetkové a osobní složky. Pokud ústav provozuje obchodní závod nebo jinou vedlejší činnost, nesmí tato činnost nijak narušit hlavní činnost ústavu. Zisk ústavu může být použit pouze na podporu činnosti, pro kterou byl založen nebo k pokrytí správních nákladů. V názvu ústavu musí být označení „zapsaný ústav“ nebo zkratka „z. ú.“ [4]

1.3.3 Sociální podnikání

Sociální podnikání hraje v podnikatelské sféře velmi důležitou roli z hlediska vytváření pracovních příležitostí pro zdravotně postižené a jinak znevýhodněné osoby. Sociálním podnikem rozumíme právnickou osobu, její součástí nebo fyzickou osobu, která splňuje principy sociálního podnikání. Vzniká na konceptu trojího prospěchu – *sociálního, ekonomického a environmentálního*. [13] Sociální podniky působí na rozdíl od ostatních podniků založených za účelem dosažení zisku na etických principech podnikání. Důraz je kladen na vyváženost mezi demokratickým rozhodováním a manažerským řízením.

Sociální podnik je součástí sociální politiky státu. Zisk není jeho hlavním cílem a velká část je reinvestována zpět do podnikání. Sociální podnik musí mít alespoň 50 % příjmů ze svého podnikání, i když může získat i podporu z veřejných zdrojů a využívá také sponzorského dárcovství. Sociální podniky často samy provozují občanská sdružení či obecně prospěšné společnosti. Mezi zakládající členy platformy sociálních podniků v České republice patří Café Rozmar při Rozmarýna o. p. s., Jůnův statek při Fokusu Praha o. s., Modrý domeček Řevnice při Občanském sdružení Náruč či Zahrada při Fokusu Praha o. s. [13]

1.4 Základní povinnosti podnikatele vůči správním orgánům

Podnikání je značně komplikovaná problematika, která zahrnuje činnosti počínaje získáním oprávnění k provozování podnikatelské činnosti, ohlášením podnikatelské činnosti živnostenskému úřadu až k povinnostem vůči finančnímu úřadu, České správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně či úřadu práce.

Od roku 2006 byly živnostenské úřady prohlášeny za *centrální registrační místa* (CRM). Podnikateli nyní stačí vyplnit pouze jeden formulář, tzv. *Jednotný registrační formulář* (JRF), kde provede jedním úkonem ohlášení své živnosti, daňovou registraci, ohlášení České správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně i úřadu práce. [14] CRM tak umožňuje podnikateli provést registraci nutnou k zahájení podnikatelské činnosti vyplněním jediného formuláře, který je odlišný pro právnickou a fyzickou osobu.

1.4.1 Povinnosti vůči živnostenskému úřadu

Fyzická osoba má vůči živnostenskému úřadu povinnost **ohlášení živnosti**, kde uvede: [6]

- a) jméno a příjmení (popř. obchodní firmu), státní občanství, bydliště, rodné číslo (jinak datum narození),
- b) provozuje-li fyzická osoba živnost prostřednictvím odpovědného zástupce, uvede údaje uvedené v bodě a), které se týkají této osoby,
- c) zahraniční fyzická osoba s bydlištěm mimo území České republiky uvede místo pobytu v České republice, umístění organizační složky podniku v České republice a údaje uvedené pod písmenem a) týkající se vedoucího organizační složky podniku. Je-li odpovědným zástupcem nebo vedoucím organizační složky podniku osoba s bydlištěm mimo území České republiky, uvede též místo jejího pobytu v České republice,
- d) sídlo,
- e) předmět podnikání, přesně vymezený podle živnostenského zákona,
- f) identifikační číslo (je-li přiděleno),
- g) provozovnu (popř. provozovny), ve které bude živnost zahájena bezprostředně po vzniku živnostenského oprávnění,
- h) datum zahájení provozování živnosti (pokud toto datum není shodné se vznikem živnostenského oprávnění),
- i) titul nebo vědeckou hodnost osoby provozující živnost, pokud jsou zapsány v občanském průkaze,
- j) případný požadavek na automatickou změnu místa podnikání na adresu bydliště.

Právnícká osoba uvede: [6]

- a) obchodní firmu, název či sídlo a jméno, příjmení, rodné číslo, datum narození, bydliště nebo adresu místa pobytu na území ČR u členů statutárního orgánu,
- b) provozuje-li fyzická osoba živnost prostřednictvím odpovědného zástupce, uvede údaje pro fyzickou osobu uvedené v bodě a), které se týkají této osoby,
- c) označení a umístění organizační složky podniku v České republice,
- d) identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- e) předmět podnikání,

- f) provozovnu (popř. provozovny), ve které bude živnost zahájena bezprostředně po vzniku živnostenského oprávnění,
- g) titul nebo vědeckou hodnost osoby provozující živnost, pokud jsou zapsány v občanském průkaze.

Podnikatel je dále povinen zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně písemně oznámit příslušnému živnostenskému úřadu, a to nejméně 3 dny předem. Provozovna musí být způsobilá pro provozování živnosti podle zvláštních předpisů, být řádně označená a mít ustanovenou osobu odpovědnou za její činnost. Splní-li ohlašovatel všechny zákonné podmínky, provede živnostenský úřad do 5 pracovních dnů ode dne doručení ohlášení zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis.

1.4.2 Povinnosti vůči finančnímu úřadu

Podnikatel, který získá oprávnění k provozování podnikatelské činnosti či začne provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost, má povinnost se registrovat do 30 dnů u místně příslušného finančního úřadu, který figuruje jako správce daně. Jako plátce daně je podnikatel povinen se registrovat do 15 dnů od vzniku povinnosti srážet daň, zálohu na daň nebo ji vybrat, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak. [15] Tato registrační povinnost vyplývá ze zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, který s účinností od 1. ledna 2011 nahradil zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

Registrační povinnost podnikatele spočívá v: [7 s. 89]

- přihlášení se k dani z příjmu fyzických či právnických osob,
- registraci k silniční dani, pokud vlastní automobil, který je součástí obchodního majetku,
- registraci k DPH, která závisí na výši obratu (případně je dobrovolná),
- přihlášení se k dani z nemovitosti – v případě vlastnictví nemovitosti,
- přihláška k registraci pro plátcovy pokladny,
- přihláška k registraci – stálá provozovna,
- registraci k dani z příjmu jako plátce: daně z příjmu ze závislé činnosti a funkčních požitků, daně z příjmu vybírané zvláštní sazbou daně, zajišťující daň z příjmu.

Správce daně rozhodne o registraci do 30 dnů od podání přihlášky, popř. ode dne odstranění vad. Pokud dojde v průběhu podnikání k jakékoliv změně údajů, které jsou uvedeny při registraci, je daňový subjekt povinen tyto změny nahlásit do 15 dnů ode dne, kdy k nim došlo. [16]

Jak již bylo řečeno, finanční úřad figuruje jako správce daně a podnikatelé jsou povinni podat ve stanovené lhůtě daňové přiznání za příslušné zdaňovací období a zaplatit vypočtenou daň. Od 1. ledna 2013 je výběrem daní pověřeno pouze 14 finančních úřadů dle správního uspořádání a Specializovaný finanční úřad se sídlem v Praze.

FO podnikatel je povinna podat daňové přiznání u místně příslušného správce daně nejpozději 3 měsíce po skončení zdaňovacího období. Pokud si vezme na vypracování pomoc daňového poradce, potom je nejzazší lhůta 6 měsíců od skončení zdaňovacího období. Daň z příjmu FO se odvádí ze základu daně, sníženého o nezdanitelnou část základu daně a o odčitatelné položky zaokrouhleného na celé stokoruny dolů ve výši 15 % (případně navýšené o 7% solidární daň) a je splatná v termínu pro podání daňového přiznání. Někteří poplatníci jsou ze zákona povinni platit zálohy na daň, tyto zálohy se platí buďto měsíčně a jsou splatné vždy do 15. dne následujícího kalendářního měsíce nebo čtvrtletně se splatností do 15. dne posledního měsíce ve čtvrtletí. [17]

PO je povinna také podat daňové přiznání místně příslušnému správci daně, a to nejpozději 3 měsíce po skončení zdaňovacího období nebo 6 měsíců od skončení zdaňovacího období, jestliže má povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Zdaňovacím obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok. Sazba daně činí 19 % a daň se vypočítává z upraveného základu daně, který se zaokrouhluje na celé tisícikoruny dolů. Daň je splatná v termínu pro podání daňového přiznání. Někteří poplatníci jsou ze zákona povinni platit zálohy na daň z příjmů. Tyto zálohy jsou splatné čtvrtletně do 15. dne posledního měsíce ve čtvrtletí či pololetně do 15. dne šestého a dvanáctého měsíce. [18]

1.4.3 Povinnosti vůči zdravotní pojišťovně

Veřejné zdravotní pojištění je jedním ze dvou subsystémů sociálního pojištění v ČR, jež je upraveno zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Platba se nazývá pojistné na veřejné zdravotní pojištění a zakládá věcné plnění (úhradu zdravotní péče) plynoucí od poskytovatelů zdravotní péče pojištěncům. Systém veřejného zdravotního pojištění má široký okruh pojištěnců, tj. osob, které mají právo na plnění z tohoto subsystému.

Pojištěnci jsou (dle § 2 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění): [19]

- a) osoby, které mají trvalý pobyt na území ČR,
- b) osoby bez trvalého pobytu na území ČR, jež jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR.

Zdravotní pojištění vzniká dle zákona o veřejném zdravotním pojištění osobě: [19]

- a) s trvalým pobytem na území ČR – dnem narození,
- b) bez trvalého pobytu na území ČR – dnem, kdy se stala zaměstnancem podle § 5 písm. a) nebo dnem, kdy získala trvalý pobyt na území ČR.

Zdravotní pojištění zaniká dle Zákona o veřejném zdravotním pojištění osobě: [19]

- a) s trvalým pobytem na území ČR – dnem úmrtí,
- b) bez trvalého pobytu na území ČR – dnem, kdy přestala být zaměstnancem podle § 5 písm. a) nebo dnem ukončení trvalého pobytu na území ČR.

Plátcí pojistného jsou (dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění): [19]

- a) pojištěnci uvedení v § 5 – zaměstnanci (FO) s příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků dle zvláštních právních předpisů; osoby samostatně výdělečně činné; osoby s trvalým pobytem na území ČR, které nespadají pod předchozí dva body a není za ně plátcem pojistného stát (uvedené skutečnosti musí trvat celý kalendářní měsíc),
- b) zaměstnavatelé,
- c) stát – § 7 tohoto zákona⁵.

---

⁵ Pod § 7 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění nalezneme výčet pojištěnců, za které je plátcem pojistného stát.

Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období a každý plátec je povinen si ho sám vypočítat. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

Povinnosti OSVČ

Za osobu samostatně výdělečně činnou je z pohledu veřejného zdravotního pojištění považována širěji definovaná samostatná výdělečná činnost.⁶ Jedná se tedy i o příjmy osob podnikajících v zemědělství, osob s nezdaňovanými příjmy z autorských práv či spolupracujících osob OSVČ. Podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů je pro účely zdravotního pojištění považována za OSVČ osoba s příjmy podle § 7 odst. 1 a 2 tohoto zákona. [20] OSVČ musí nejpozději do 8 dnů od zahájení či ukončení podnikatelské činnosti ohlásit tuto skutečnost příslušné zdravotní pojišťovně. Dále je povinna nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podat daňové přiznání za předchozí zdaňovací období, předložit Přehled o příjmech a výdajích a do 8 dnů od podání Přehledu uhradit rozdíl mezi zálohami a skutečnou výší pojistného. Pokud OSVČ zpracovává daňové přiznání sama, je povinna předložit Přehled do 30. dubna kalendářního roku, pokud si vezme na pomoc daňového poradce, potom do 31. července kalendářního roku. Osoby, které nemají povinnost podat daňové přiznání, podají Přehled do 8. dubna následujícího roku. [21]

OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost je povinna každý měsíc odvádět zálohy na zdravotní pojištění a na konci rozhodné období uhradit doplatek pojistného. Tyto zálohy se odvádějí z vyměřovacího základu, popř. z minimálního vyměřovacího základu, jestliže je tento základ nižší, nežli zákonem stanovený minimální základ. [21] Minimální vyměřovací základ je pro rok 2014 stanoven jako dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy, která pro rok 2014 činí 25 942 Kč. Minimální měsíční vyměřovací základ pro rok 2014 potom činí 12 971 Kč. Měsíční záloha se tedy rovná částce 1752 Kč a je splatná nejpozději 8 den následujícího měsíce. Tato výše zálohy platí pro všechny OSVČ, které zahájí svou podnikatelskou činnost v roce 2014 nebo jejich skutečný zisk za rok 2013 byl nižší, než minimální vyměřovací základ, který pro rok 2014 činí 155 652 Kč. Co se týče maximálního vyměřovacího základu, ten byl pro rozhodná období 2013-2015 zrušen. *OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost*

---

⁶ Přesný výčet nalezneme v §5 písm. b) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

nemusí platit zálohy, avšak je povinna doplatit pojistné do 8 dnů od podání daňového přiznání.

Povinnosti podnikatele (zaměstnavatele) při zaměstnávání pracovníků

Zaměstnavatel je povinen po přijmutí zaměstnance do pracovního poměru tuto skutečnost ohlásit do 8 dnů příslušné zdravotní pojišťovně. FO se přihlašuje v místě svého trvalého bydliště, PO v místě sídla firmy. Všechny změny týkající se zaměstnanců se oznamují do 8 dnů na tiskopise Hromadné oznámení zaměstnavatele. [22]

Pojistné činí 13,5 % z vyměřovacího základu, 4,5 % hradí zaměstnanec a 9 % hradí zaměstnavatel. Za vyměřovací základ se považuje hrubá mzda zaměstnance a pojistné je zaměstnavatelem strženo zaměstnanci z jeho mzdy v souladu se zákonem. Pojistné zaměstnance se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Současně s platbou pojistného je zaměstnavatel povinen zaslat i Přehled o platbách pojistného za všechny zaměstnance. [22] V Přehledu uvede počet pojištěných zaměstnanců, vyměřovací základy a výše pojistného. Dále je povinen vést průkaznou evidenci o uskutečněných platbách, kterou je na vyzvání povinen předložit zdravotní pojišťovně.

Zaměstnanci pracující na základě dohody o pracovní činnosti jsou považováni za zaměstnance, pokud v kalendářním měsíci dosáhli příjmu 2 500 Kč. V takovém případě je zaměstnavatel povinen za ně odvést pojistné. U dohod o provedení práce se pojistné neodvádí v případě, že příjem měsíčně nepřesáhne částku 10 000 Kč. [22]

1.4.4 Povinnosti vůči České správě sociálního zabezpečení

Právo na sociální zabezpečení je dle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení zaručeno všem občanům. Sociální dávky poskytuje stát a tyto dávky nepodléhají dani. Sociální zabezpečení zahrnuje sociální péči a nemocenské pojištění OSVČ. [23] Samotné pojistné na sociální zabezpečení potom upravuje zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Pojistné na sociální zabezpečení dělíme na 2 základní složky, a to: [24]

- a) pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- b) pojistné na nemocenské pojištění.

Povinní poplatníci pojistného jsou: [25]

- a) zaměstnavatelé – FO či PO zaměstnávající alespoň jednoho zaměstnance, organizační složky státu a služební úřady (§ 3 odst. 1 písm. a)),
- b) zaměstnanci podle § 3, odst. 1, písm. b).

OSVČ jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti tehdy, jestliže jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění. Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění jsou po dobu účasti povinny toto pojistné platit.

ČSSZ nabízí na svých internetových stránkách službu „e – Podání“, která umožňuje elektronické podávání vybraných formulářů v oblasti sociálního zabezpečení. Výhodou tohoto podání je především dostupnost 24 hodin denně či možnost okamžité opravy a opětovného zaslání potřebných formulářů. E – Podání se zasílají do datové schránky *e- podani CSSZ* nebo s uznávaným elektronickým podpisem na *Veřejné rozhraní pro e- Podání ČSSZ*. Od 1. ledna 2014 je elektronické podání povinné pro všechny zaměstnavatele (s určitými výjimkami). OSVČ a ošetřující lékaři dostali ještě roční odklad.

Povinnosti OSVČ

Povinnost OSVČ odvádět pojistné na důchodové pojištění se odvíjí od toho, zda OSVČ provozuje hlavní či vedlejší výdělečnou činnost. OSVČ provozující hlavní činnost je povinna odvádět pojistné vždy, OSVČ provozující vedlejší činnost je povinna odvádět pojistné v závislosti na dosažených příjmech nebo tehdy, když se k platbě dobrovolně přihlásí. Tyto podmínky upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. V roce 2013 činila rozhodná částka pro povinnou účast na důchodovém pojištění 62 122 Kč za kalendářní rok, v roce 2014 je to částka 62 261 Kč. [24] Účast na důchodovém pojištění vzniká zahájením samostatné výdělečné činnosti a zaniká dnem jejího ukončení nebo přerušení či zánikem oprávnění vykonávat danou činnost.

OSVČ má povinnost do 8 dnů od zahájení samostatné výdělečné činnosti tuto skutečnost oznámit místě příslušné správě sociálního zabezpečení. Každá OSVČ, která alespoň část roku vykonávala samostatnou výdělečnou činnost má povinnost podat do 1 měsíce od termínu pro podání daňového přiznání Přehled o příjmech a výdajích. [16] Na základě tohoto Přehledu proběhne vyúčtování pojistného jako rozdíl mezi skutečnou výší pojistného a zaplacenými zálohami. Pokud vznikne doplatek pojistného, je OSVČ povinna ho uhradit do 8 dnů od podání Přehledu.

Sazba pojistného na důchodové pojištění OSVČ z vyměřovacího základu činí 29,2 %. Z toho 28 % připadá na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. Vyměřovací základ je tvořen 50 % ze zisku dosaženého v předchozím roce. Pokud je skutečný vyměřovací základ nižší než minimální, odvádí se pojistné z tohoto minimálního vyměřovacího základu, který pro rok 2013 činil 6 471 Kč měsíčně a je to $\frac{1}{4}$ průměrné měsíční mzdy, která v roce 2013 činila 25 884 Kč. [26] Minimální měsíční záloha OSVČ provozující hlavní činnost tedy činila 1 890 Kč. V roce 2014 činí tato měsíční záloha 1 894 Kč. Maximální vyměřovací základ byl pro rok 2013 stanoven na 103 536 Kč měsíčně a měsíční záloha potom činila 30 233 Kč. Pro rok 2014 je to 103 768 Kč měsíčně a maximální záloha potom činí 30 301 Kč.

U OSVČ provozující vedlejší činnost činil pro rok 2013 minimální roční vyměřovací základ 31 068 Kč. Minimální měsíční záloha potom činila 756 Kč. [26] V roce 2014 činí minimální roční vyměřovací základ 31 140 Kč a minimální měsíční záloha 758 Kč. Všechny nové výše záloh pro rok 2014 zaplatí ty OSVČ, které zahájily svou podnikatelskou činnost až v roce 2014. OSVČ, které v činnosti pokračují, zaplatí novou výši zálohy až po podání Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2013. Záloha na pojistné za kalendářní měsíc je splatná vždy od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. OSVČ může platit zálohy na dobu delší než 1 měsíc, maximálně však do konce kalendářního roku po oznámení příslušné správě sociálního zabezpečení.

Jestliže se OSVČ v průběhu roku 2013 dobrovolně zapojí do důchodového spoření v rámci tzv. II. pilíře, snižuje se sazba pojistného odvedeného příslušné správě sociálního zabezpečení z 29,2 % na 26,2 %. Toto opatření vstoupilo v platnost od 1. ledna 2013.

Nemocenské pojištění OSVČ

Účast na nemocenském pojištění je pro OSVČ dobrovolná a je upravena zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Pokud se k ní dobrovolně přihlásí, je povinna odvádět platbu měsíčně a odděleně od důchodového pojištění. Přihlášení k nemocenskému pojištění musí provést nejpozději do 8 dnů od zahájení samostatné výdělečné činnosti u příslušné České správy sociálního zabezpečení. [27] Účast zaniká dnem odhlášení od účasti, prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo pojistné zapláceno nebo dnem ukončení samostatné výdělečné činnosti.

Sazba nemocenského pojištění činí 2,3 %. Musí být zapláceno každý měsíc včas a to nejpozději do 20. dne následujícího měsíce. Neplatí se zálohově, ale přímou měsíční platbou. Vyměřovací základ pro pojistné na nemocenské pojištění si OSVČ stanoví sama, nesmí být však nižší, než minimální vyměřovací základ, který je stejný jako pro důchodové připojištění. [27] Minimální měsíční platba pro rok 2013 činila *115 Kč* pro OSVČ hlavní i vedlejší. V roce 2014 činí tato minimální měsíční platba také *115 Kč*.

Povinnosti podnikatele (zaměstnavatele) vůči ČSSZ při zaměstnávání pracovníků

Zaměstnavatel je povinen po přijetí prvního zaměstnance do pracovního poměru či jeho propuštění oznámit tuto skutečnost místně příslušné správě sociálního zabezpečení, a to do 8. dne od přijetí či propuštění každého zaměstnance. Organizace s více než 25 zaměstnanci se můžou dohodnout s OSSZ i na jiné lhůtě. [16]

Plátcem pojistného na nemocenské pojištění je zaměstnanec i zaměstnavatel. Za zaměstnance pojistné pravidelně vypočítá a odvádí zaměstnavatel společně s pojistným sebe samého. Vyměřovacím základem je úhrn všech započitatelných příjmů (hrubá mzda) zaměstnance za rozhodné období, tedy kalendářní měsíc. Pojistné je splatné za každý kalendářní měsíc od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Ve stejné lhůtě je zaměstnavatel povinen zaslat i Přehled o výši pojistného. [28]

Sazba pojistného za zaměstnance činí na důchodové pojištění 6,5 % nebo 8,5 % v případě, že je zaměstnanec účasten II. pilíře důchodové reformy. Zaměstnavatel odvádí za zaměstnance 26 % nebo 25 % v případě, že zaměstnává více než 25 zaměstnanců.

Z toho 21,5 % činí příspěvek na důchodové pojištění, 1,2 % jde na státní politiku zaměstnanosti a 2,3 % (popř. 3,3 %) na nemocenské pojištění. U zaměstnance, který vstoupil do II. pilíře důchodové reformy, činí pojistné 8,5 %, z čehož 3,5 % je určeno na důchodové pojištění a 5 % na důchodové spoření sjednané u některé penzijní společnosti. Zaměstnavatelé si již od roku 2011 nemohou od odváděného pojistného odečítat polovinu náhrady mzdy, která náleží zaměstnanci prvních *14 pracovních dní*⁷ dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény. Výjimkou jsou zaměstnavatelé s počtem zaměstnanců do 25 osob, kteří se dobrovolně přihlásí do zvláštního režimu placení nemocenského pojištění a odvádějí pojistné ve výši 3,3 % z vyměřovacího základu. [29]

1.4.5 Povinnosti vůči úřadu práce

Hlášení volných pracovních míst

Od roku 2012 již nejsou podnikatelé povinni hlásit úřadu práce volná pracovní místa. Tato povinnost je nyní dobrovolná. To neplatí v případě, jestliže zaměstnavatel zamýšlí zaměstnávat cizince. Při jeho nástupu do zaměstnání je potom zaměstnavatel povinen tuto skutečnost oznámit příslušné krajské pobočce úřadu práce ČR na příslušném tiskopise (Sdělení o nástupu zaměstnání cizince s povolením k zaměstnání na území ČR), a to nejpozději v den nástupu této osoby k výkonu práce.

Oznámení o plnění povinného podílu zaměstnávání OZP

S účinností od 1. ledna 2012 jsou zaměstnavatelé zaměstnávající více než 25 zaměstnanců povinni zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši 4 % povinného podílu na celkovém ročním přepočteném počtu jejich zaměstnanců. [30] Vyplývá to z novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zaměstnavatel má 3 možnosti plnění tohoto povinného podílu: [30]

- a) způsob plnění povinného podílu zaměstnáváním OZP v pracovním poměru,
- b) způsob plnění povinného podílu odebráním výrobků (služeb) nebo zadáváním zakázek,
- c) způsob plnění povinného podílu odvodem do státního rozpočtu.

---

⁷ Od ledna 2014 poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci náhradu za pracovní neschopnost nebo karanténu jen prvních 14 pracovních dní, namísto původních 21 dní v roce 2013.

Z tohoto důvodu je zaměstnavatel, který zaměstnává více než 25 zaměstnanců povinen oznámit do 15. února příslušné krajské pobočce úřadu práce ČR plnění povinného podílu za předchozí kalendářní rok a jeho způsob. Příslušný formulář lze vyplnit na stránkách úřadu práce ČR a podat elektronicky nebo vytisknout a podat v papírové podobě.

Informace o nástupu (ukončení) zaměstnání/ o vyslání k výkonu práce

Při zaměstnávání občanů EU/EHP či Švýcarska je zaměstnavatel povinen tuto skutečnost oznámit příslušné krajské pobočce úřadu práce ČR na příslušném tiskopise. Tito občané a jejich rodinní příslušníci nejsou z hlediska zákona o zaměstnanosti považováni za cizince a mají stejné právní postavení jako občané České republiky. Stejnou povinnost má zaměstnavatel i v případě, jestliže uzavřel smlouvu se zahraničním zaměstnavatelem, na jejímž základě jsou občané a jejich rodinní příslušníci vysláni na území ČR k plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy. [31]

1.4.6 Další povinnosti spojené s podnikáním

1) Povinnosti vůči celnímu úřadu

Ve vztahu k celnímu úřadu vzniká povinnost registrace fyzickým nebo právnickým osobám, které jsou registrovány jako plátcí spotřební daně, a to nejpozději do dne vzniku povinnosti spotřební daň přiznat a zaplatit.

Podnikatel obchodující se zahraničím má k celnímu úřadu ještě jednu důležitou povinnost, která se týká *celního řízení*. Jeho účelem je rozhodnutí o propuštění zboží do navrženého celního režimu a uplatnění tarifních či netarifních obchodněpolitických a fiskálních opatření. Celní řízení se zahajuje na základě celního prohlášení deklaranta, které je doručeno celnímu úřadu. Prohlášení se podává v písemné či elektronické podobě. Pro účely podání celního prohlášení se obvykle v zemích EU používá tzv. Jednotný správní doklad (JSD). Osoba podávající celní prohlášení se nazývá celním deklarantem. Pro účely vyměření cla se v praxi používá výhradně integrovaného unitárního celního sazebníku. [32]

2) Pravidla BOZP pro podnikatele

Právo na zajištění ochrany zdraví při práci vychází především ze zákona č. 2/1993 Sb. – Listina základních práv a svobod. Ta deklaruje právo člověka na uspokojivé pracovní podmínky a ochranu zdraví. Dle Občanského zákoníku má každá fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zdraví a zejména života. Otázky bezpečnosti práce jsou často řešeny v oblasti pracovněprávních vztahů, kde je stěžejním předpisem zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. [33] Bližší podmínky vycházejí ze směrnic Evropského společenství a mezinárodních smluv.

Pravidla BOZP se vztahují na zaměstnavatele a na OSVČ. Živnostníci, respektive OSVČ mají situaci o něco jednodušší, protože za dodržování BOZP odpovídají pouze sami sobě. Jsou však povinni dodržovat požadavky předpisů jako: zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, aj. Naproti tomu zaměstnavatel musí na pracovišti zajistit bezpečné podmínky s ohledem na rizika možného ohrožení zdraví a života zaměstnanců. Je povinen se zaregistrovat k *zákonnému pojištění odpovědnosti za škodu* pro případ pracovního úrazu nebo nemoci z povolání u zaměstnance. [33] V současnosti toto pojištění poskytují dvě komerční pojišťovny, a sice Kooperativa, a.s. a Česká pojišťovna a.s. Výši pojistného, podmínky, sazby a způsob placení upravuje Ministerstvo financí ČR vyhláškou č. 125/1993 Sb.

3) Podnikatel ve vztahu ke komerčním pojišťovnám

Jak již bylo řečeno výše, zaměstnavatel je ze zákona povinen sjednat zákonné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Pojišťovny však nabízejí různé produkty a jejich kombinace, které nejlépe vyhovují individuálním potřebám každého podnikatele. Pojistit lze například pohledávky, majetek, úvěry, podnikatelská rizika, různé odpovědnosti za škody aj.

2 Podnikatelské prostředí v České republice

Pod pojmem podnikatelské prostředí si můžeme představit vlivy a faktory ovlivňující podnikatelskou činnost. I přes mnohá opatření vznikají spíše bariéry, které brání naší ekonomice v rozvoji podnikání a to v oblastech nedokonalé legislativy, v malém přístupu podnikatelů k rozhodování, ve věcech týkajících se podnikání a podobně. Mezi nejdůležitější faktory patří legislativní a ekonomické aspekty země, které působí na podnikání a do značné míry ho ovlivňují a z určitého hlediska i omezují. [5 s. 69]

Důležitý segment národního hospodářství představují malé a střední podniky, krátce jen MSP, jejichž význam dokumentují statistická data. Jejich charakteristickým znakem je velká rozmanitost předmětu podnikání, čímž působí v široké škále odvětví. Nejvíce zastoupené jsou v oblastech obchodu, služeb a průmyslu a nejméně v peněžnictví. [5 s. 30] Tyto podniky zaměstnávají velký počet osob a významně se podílí na výstupu ekonomiky. Neméně významné jsou i další ukazatele, jako podíl na celkových vývozech či množství investic. [5 s. 31] Z uvedených údajů vyplývá, jak důležitou roli MSP v ekonomice hrají, přesto se však potýkají s řadou problémů spojených s podnikatelským prostředím.

2.1 Charakteristika podnikatelského prostředí v České republice

Podnikatelské prostředí je tvořeno celou řadou podmínek podnikání v oblasti legislativy, institucionální infrastruktury a všeobecně fungováním trhů. Toto prostředí se po vstupu ČR do EU vyznačuje především těmito charakteristickými rysy: [34 s. 27]

- vysokou otevřeností ekonomiky,
- harmonizací většiny národních předpisů s legislativou EU,
- klesající mírou daně z příjmu, složitosti daňového systému a snižující se administrativní náročností,
- vysokou mírou ochrany zaměstnanců,
- omezeným kapitálovým trhem,
- poměrně konsolidovaným bankovním sektorem,

- zlepšující se vymahatelností práv,
- kvalifikovanou pracovní silou reagující na potřeby dílčích trhů,
- přílivem zahraničních investic zvyšujících kupní sílu v regionech a vytvářejících rostoucí trhy zejména v oblastech obchodu a služeb,
- nedostatečnou infrastrukturou.

Tab. 1 – Vývoj živnostenského podnikání v České republice

	31. 12. 2008	31. 12. 2009	31. 12. 2010	31. 12. 2011	31. 12. 2012	Stav k 30. 6. 2013
Počet podnikatelů celkem	2 112 424	2 173 659	2 233 474	2 293 241	2 318 690	2 331 193
- z toho FO	1 826 928	1 868 756	1 908 925	1 950 323	1 957 218	1 960 333
- z toho PO	285 496	304 859	324 549	342 918	361 472	370 860

Zdroj: vypracováno podle [35]

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že za poslední 4 roky se počet podniků registrovaných živnostenskými úřady zvyšoval ročně přibližně o 60 000. V roce 2012 došlo ale k výraznému zpomalení tohoto růstu a důvod je přikládán právě zhoršujícímu se podnikatelskému prostředí. Ministerstvo práce a sociálních věcí se přiklání k názoru, že je to způsobeno spuštěním základních registrů, které promazaly neaktuální data z živnostenského rejstříku, ale také nejistá ekonomická situace a pokles zakázek v některých odvětvích, jako je například stavebnictví. Asociace malých a středních podniků ČR vidí za zpomalením celkové nastavení podnikatelského prostředí. Ve světovém žebříčku kvality podnikatelského prostředí se Česká republika propadá každý rok o něco níže a to dokonce až za některé africké země. [35] Hlavní příčinou je především složitost legislativy a daní či vysoká administrativní náročnost, která je kladena na podnikatele, ale i další požadavky. Vývoj v roce 2013 byl přibližně stejný, jako vývoj v roce 2012. V prvním pololetí 2013 živnostenské úřady zaznamenaly nárůst o 12 500 podnikatelských subjektů.

2.1.1 Programy pro zlepšení podnikatelského prostředí

V této kapitole budou zmíněny vybrané strategie, které Česká republika přijala z důvodu zlepšení podnikatelského prostředí.

1) Strategie udržitelného rozvoje

Strategie udržitelného rozvoje byla přijata vládou České republiky na období 2004-2014. Tato strategie představuje dlouhodobý rámec pro politické rozhodování v oblasti mezinárodních závazků a dále je východiskem pro strategické rozhodování v rámci státní správy a samosprávy. Reaguje na potřebu koordinovaného vývoje a rovnováhy v oblastech sociálních, environmentálních či ekonomických. Jejím hlavním cílem je vytvářet podmínky pro kvalitní životní úroveň. [34 s. 28]

Strategie je založena na 3 základních pilířích: [34 s. 28]

- sociálním (posílení sociální soudržnosti a stability),
- ekonomickém (posílení konkurenceschopnosti ekonomiky),
- environmentálním (ochrana přírody, životního prostředí, krajiny,...).

2) Strategie Evropa 2020 a Národní program reforem ČR

Jedná se o strategii, kterou si členské země EU stanovily nad rámec unijních kompetencí, a to za účelem koordinace hospodářských politik. Nahrazuje tzv. lisabonskou strategii, která vypršela v roce 2010. Jedná se o hlavní hospodářskou strategii EU, jež se dotýká výrazné části sektorových politik a jejím cílem jsou široké dopady na sociální a hospodářské prostředí. [34 s. 31]

Členění kapitol Národního programu reforem vychází ze stěžejních oblastí pro podporu konkurenceschopnosti, a to při zohlednění následujících překážek ekonomického růstu v České republice: [34 s. 31]

- vysoké strukturální deficity a udržitelnost veřejných financí,
- strukturální nedostatky na trhu práce,
- nedostatečná efektivita veřejné správy a právního rámce,
- nedostatečná diverzifikace ekonomiky, nízká produktivita práce,
- nedostatečná síť dopravní infrastruktury.

Národní program reformem je obsahově provázán s dalšími strategickými materiály, a to zejména s: [34 s. 31]

- Analýzou konkurenceschopnosti ČR,
- Strategií mezinárodní konkurenceschopnosti ČR,
- dalšími analytickými materiály.

Tyto strategické dokumenty se opírají o Světové ekonomické fórum, jež každý rok sestavuje tzv. Index konkurenceschopnosti složený z dvanácti faktorů. Základním principem, ke kterému všechna tato opatření směřují je zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky jakožto malé, otevřené, proexportně orientované ekonomiky s orientací na průmyslovou výrobu. Jednotlivé prioritní oblasti vycházejí ze zvláštních geografických, společenských a hospodářských podmínek České republiky. [34 s. 31]

2.1.2 Faktory působící na podnikatelské prostředí

V rámci této kapitoly budou zmíněny některé důležité faktory, které ovlivňují kvalitu podnikatelského prostředí.

Ekonomické a finanční faktory

Z hlediska ekonomiky působí na podnikatelské prostředí jak makroekonomické, tak finanční vlivy. Mezi makroekonomické faktory patří například výše úrokových sazeb, inflace, rozmístění kupní a pracovní síly, cenová hladina spotřebitelského zboží, fiskální politika či konkurenceschopnost domácích firem. [36] Hlavním cílem ČNB je, podobně jako v jiných zemích, udržovat stabilní růst cenové hladiny. V listopadu 2013 ČNB provedla intervence z důvodu hrozící deflace, jejichž efektem je posílení českého exportu skrze slabší kurz a zdražení importů a tím i cen zahraničního zboží.

Co se týče ratingu ČR, na konci července 2013 Moody's potvrdila hlavní rating ČR na stávajícím stupni „A1“, tedy se stabilním výhledem. Oceněna byla především stabilizace daňového systému, odolný systém bank a omezení dopadů dluhové krize eurozóny. Podle hodnocení Standard & Poor's je dlouhodobý rating ČR v cizí měně na úrovni „AA-“, což odráží stabilní instituce a obezřetnou fiskální politiku státu.

V celkovém přehledu jsou dlouhodobé cizoměnové závazky ČR hodnoceny agenturou Moody's na stupni „A1“, S&P na stupni „AA-“ Fitch na stupni „A+“ a R&I na stupni „A“, což potvrzuje růstový potenciál české ekonomiky. [37]

České podnikatelské prostředí se vyznačuje zostřujícím se konkurenčním bojem. Podnikatelé často nemohou získat potřebné zdroje financování, a to zvláště v případě vysoce inovativních projektů menších podnikatelů s krátkou historií. Dobrou zprávou je zlepšující se situace platební morálky s dostupností informací o úvěrové historii dlužníků, avšak doba k vymáhání pohledávek je stále poměrně dlouhá. Systém institucí a nástrojů pro podporu MSP se stále rozrůstá, avšak vyžaduje po podnikatelích administrativně náročné procedury. [36] Co se daňového zatížení týče, zejména odvody na sociální a zdravotní pojištění příliš nepřispívají k rozvoji podnikání.

Politické faktory

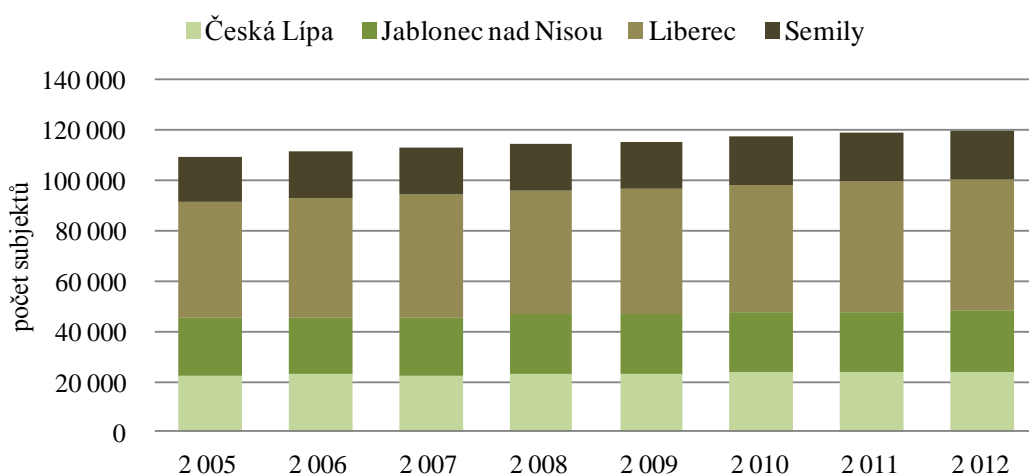
Politická situace obecně ovlivňuje podnikatelské prostředí, přičemž determinující je pro něj chování státu. Vyrůstající nepřehlednost a nesrozumitelnost zákonů brání podnikatelům v dlouhodobém plánování a rozvoji. České legislativní prostředí se vyznačuje poměrně nízkou efektivností vymáhání práva a vysokou byrokracií. Korupční chování navíc posiluje nedůvěru veřejnosti vůči politikům. Daňový systém se výrazně podobá systémům většiny vyspělých zemí. Pro podnikatele je však netransparentní a složitý a jeho časté změny ještě zvyšují jeho nepřehlednost. [36]

Společenské faktory

Pohled veřejnosti na podnikání je výrazně ovlivňován médii. Právě proto je podnikání stále častěji považováno za nepoctivou činnost, která vede pouze k rychlému zbohatnutí majitele firmy. Co se podnikání žen týče, existují stále určité společenské předsudky, které na ně působí demotivačně.

2.2 Podnikatelské prostředí v Libereckém kraji

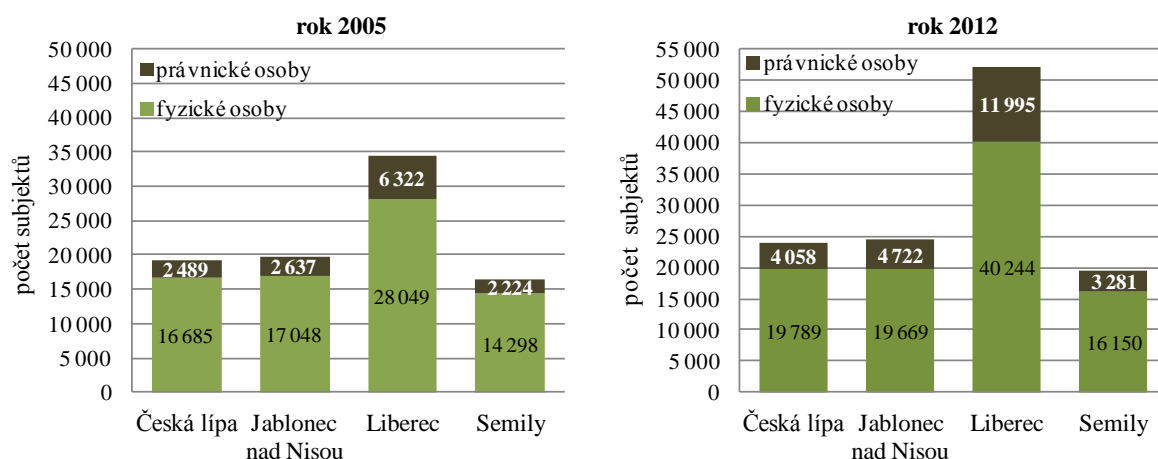
Liberecký kraj je tvořen okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily. Jeho charakter je především průmyslový, jedná se o sklo a bižuterii, výrobu a zpracování plastů, strojírenství či odvětví zpracovatelského průmyslu. Po roce 1989 zaznamenal kraj poměrně značný rozvoj malého a středního podnikání se zaměřením na výrobu pro automobilový průmysl, služby a stavebnictví. V 2. polovině 90. let se projevil příliv zahraničních firem a v poslední době výrazně posílila pozice odvětví obchodu a dopravy. [38] Další specifikace ekonomických subjektů působících v Libereckém kraji bude vycházet ze statistických dat Českého statistického úřadu platných k 31. prosinci 2012.

Obr. 1 - Subjekty zapsané v RES podle okresů Libereckého kraje

Zdroj: zpracováno podle [39]

Z výše uvedeného grafu (Obr. 1) vyplývá, že počet ekonomických subjektů v Libereckém kraji, které jsou zapsané v Registru ekonomických subjektů (RES) činil na konci roku 2012 celkem 119 908 subjektů, což je 4,4 % všech subjektů evidovaných v ČR. Oproti roku 2011 se počet navýšil o necelé 1 %, konkrétně o 1 142 subjektů. Z územního hlediska sídlilo nejvíce firem v okrese Liberec (téměř 43,6 %), a to z důvodu širokého spektra pracovní a kupní síly, ale také dostupnosti potřebných úřadů či dopravní obslužnosti. Naopak nejméně firem sídlilo v okrese Semily, a to pouze 16,2 %. Meziročně se počet subjektů navýšoval ve všech okresech, a to v rozmezí od 0,5 % do 1,3 %. [39]

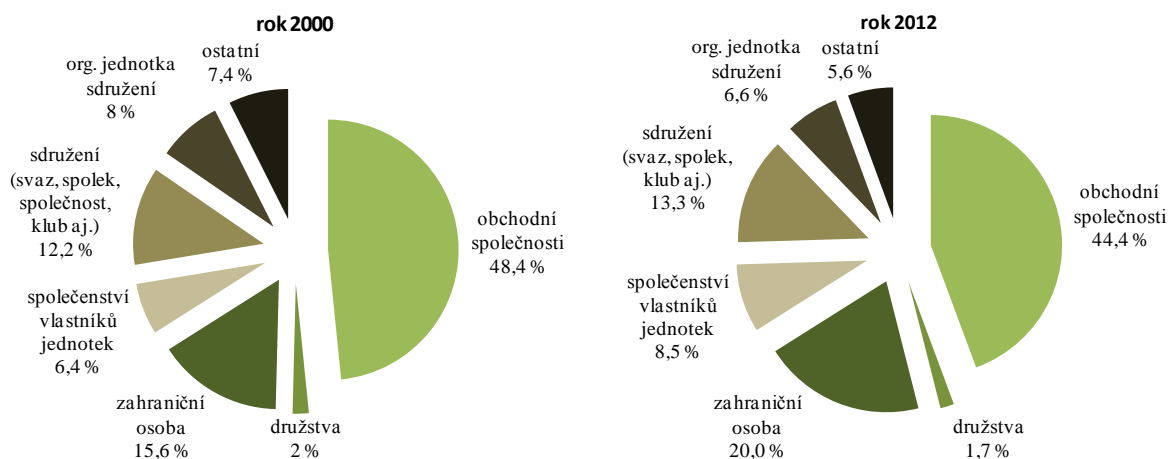
Obr. 2 – FO a PO zapsané v RES podle okresů Libereckého kraje

Zdroj: zpracováno podle [39]

Z výše uvedeného grafu (Obr. 2) vyplývá, že dlouhodobě nejpočetnější právní formou v Libereckém kraji jsou fyzické osoby, kterých bylo na konci roku 2012 zapsáno v RES 95 852. Právnických osob bylo ke konci roku 2012 zapsáno 24 056. Celkový počet zapsaných subjektů se oproti roku 2005 zvýšil z 89 752 na 119 908 subjektů. Podíl fyzických osob na celkovém počtu zapsaných subjektů se oproti roku 2005 mírně snížil, a to z 84,8 % na 79,9 % v roce 2012. Podíl právnických osob na celkovém počtu se potom mírně zvýšil z 15,2 % v roce 2005 na 20,1 % v roce 2012. [39]

Jak vyplývá z grafu na další straně (Obr. 3), právnícké osoby tvořily převážně obchodní společnosti⁸. Ke konci roku 2012 jich bylo evidováno 10 691, což je 44,4 % z celkového počtu právnických osob v Libereckém kraji. Nezanedbatelný podíl potom tvořily zahraniční podnikatelské subjekty, jejichž podíl od roku 2000 mírně vzrostl a ke konci roku 2012 jich bylo evidováno 4 803, což je 20 % z celkového počtu právnických osob. Své místo mezi právníckými osobami mají i nejrůznější sdružení. [39]

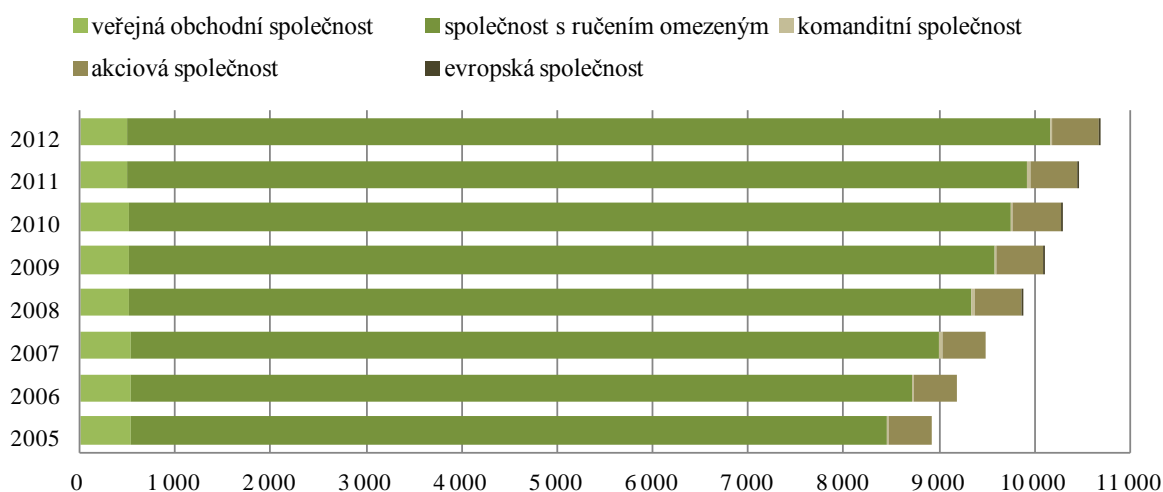
⁸ Od 1. ledna 2014 se již jedná o obchodní korporace. Jelikož se ale jedná o statistická data z konce roku 2012, bude v této souvislosti uváděno označení „obchodní společnosti“.

Obr. 3 – Struktura PO zapsaných v RES podle právních forem v Libereckém kraji

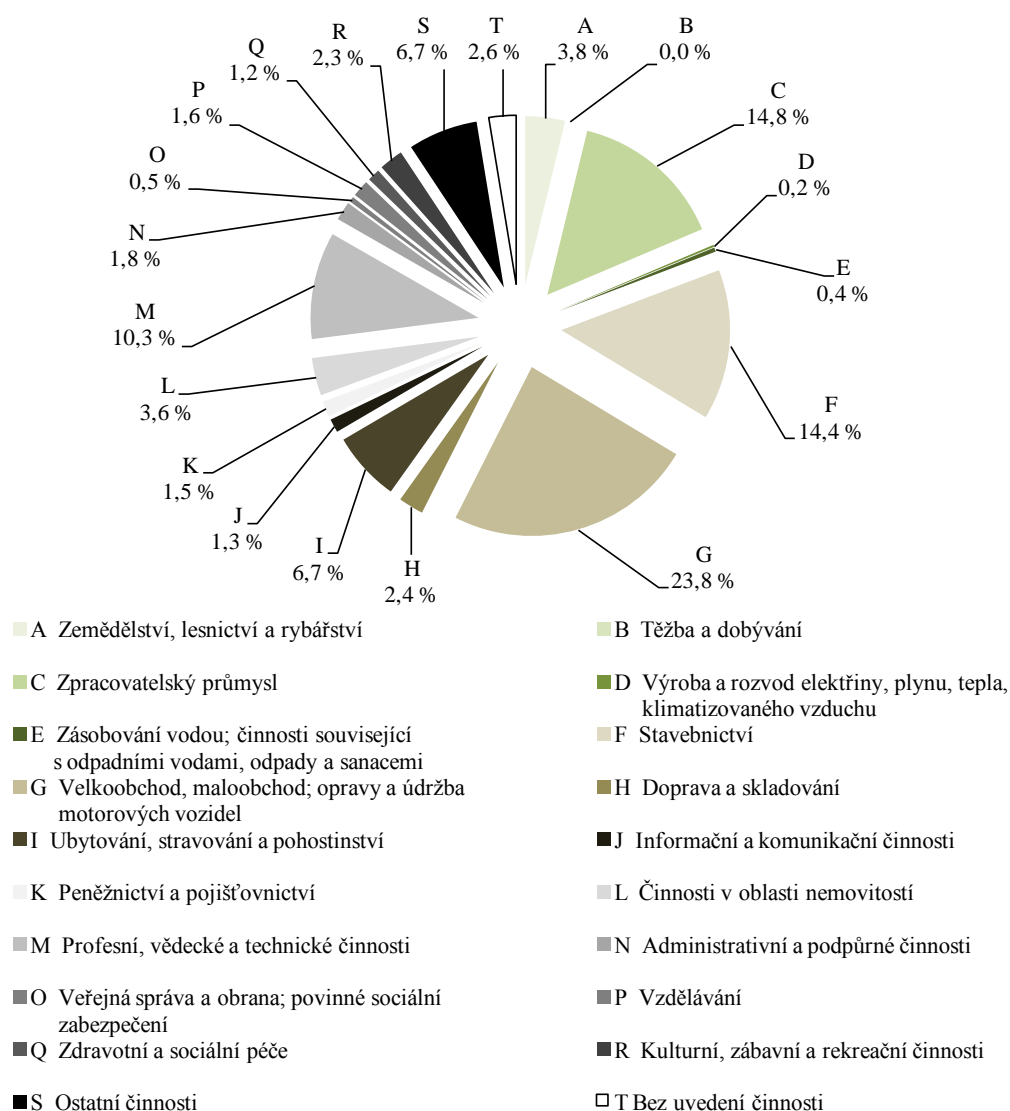
Zdroj: zpracováno podle [39]

Na dalším grafu (Obr. 4) je patrné, že dominantní postavení mezi obchodními společnostmi měly společnosti s ručením omezeným, které tvořily přes 90 % z celkového počtu obchodních společností. Druhé nejčastější byly veřejné obchodní společnosti a těsně za nimi akciové společnosti. Počet veřejných obchodních společností rok od roku mírně klesal, zatímco počet akciových společností a společností s ručením omezeným pozvolna stoupal. Komanditní společnosti a evropská společnost mají zanedbatelný podíl. [39]

Obr. 4 – Obchodní společnosti zapsané v RES v Libereckém kraji

Zdroj: zpracováno podle [39]

Obr. 5 – Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ-NACE v Libereckém kraji

Zdroj: zpracováno podle [39]

Od roku 2009 se RES člení podle převažující činnosti klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Do roku 2009 se používalo členění podle OKEČ. Na konci roku 2012 působila většina subjektů v odvětví „Velkoobchod, maloobchod; oprava a údržba motorových vozidel“ (23,8 %). Druhým nejpočetnějším odvětvím byl zpracovatelský průmysl (14,8 %) a třetím stavebnictví (14,4 %). [39] Další nezanedbatelná odvětví se potom týkají vědeckých profesí a technických činností. Konkrétní složení ekonomických subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE v Libereckém kraji ukazuje výše uvedený graf (Obr. 5).

Firma roku a živnostník roku Libereckého kraje 2013

Jedná se o soutěž *Vodafone Firma roku 2013 a GE Money Bank Živnostník roku 2013* a je realizována ve spolupráci s Komorou certifikovaných účetních. Firmou roku 2013 se stala firma Kitl s. r. o. a cenu pro živnostníka roku získal Karel Sobotka. [40] Vítězná firma Kitl s.r.o. zvítězila v konkurenci 198 společností a zabývá se výrobou medicíálních vín a likérů z Jizerských hor. Živnostník Karel Sobotka zvítězil v konkurenci 224 podnikatelů a jedná se o skláře zabývajícího se výrobou skleněných figurek.

Vodafone Firma roku Libereckého kraje 2013: [40]

1. místo – Kitl s. r. o.
2. místo – Granát, družstvo umělecké výroby, Turnov
3. místo – AJETO spol. s r. o., Czech Galss Craft

Ge Money Bank Živnostník roku Libereckého kraje 2013: [40]

1. místo – Karel Sobotka
2. místo – Jarmila Vybíralová Kopecká
3. místo – Kateřina Bartošková

Absurdita roku 2013

Anketa *Absurdita roku 2013* je součástí soutěží Vodafone Firma roku 2013 a GE Money Bank Živnostník roku 2013. Jedná se o nejabsurdnější podnikatelské povinnosti, které nominují sami podnikatelé, s cílem poukázat na nesmyslná byrokratická opatření.

Ročník 2013 měl hned dva vítěze, a to:

- *převedení neschopnosti státu vybírat daně, na poctivé podnikatele,*
- *nemožnost podat elektronické daňové přiznání v dostupném formátu.*

Aby stát předešel daňovým únikům při výběru DPH, přenesl odpovědnost za nespolehlivého plátce na podnikatele, který s ním obchoduje a musí tak prověřovat jeho daňovou disciplínu. Druhá absurdita se týká České správy sociálního zabezpečení, která neumožňuje podávat daňová přiznání a další vybraná hlášení prostřednictvím datové schránky či elektronické podatelný prostřednictvím formátu PDF.

3 Podpora podnikání v České republice

Otázce podpory podnikání je věnována pozornost všech vyspělých zemí světa. Podnikatelé jsou důležitou součástí ekonomiky a podmínky pro jejich rozvoj se potom promítají do celkové situace země. Důležitá je především podpora malých a středních podniků, které jsou flexibilní v přizpůsobování se novým trendům, technologiím a významně se podílejí na tvorbě pracovních míst. Podpora podnikání zahrnuje soubor nástrojů ke zlepšení či usnadnění podnikání. Zabezpečují ji různé instituce, agentury či odborné organizace. Aby nedocházelo k narušení tržního mechanismu, musí být systém jejich udělování pro konkrétní regiony, fáze podnikání či rozvojové prvky důkladně promyšlen. [5 s. 181]

Především malí a střední podnikatelé mají v České republice mnoho zvýhodnění, kterých mohou v rámci své podnikatelské činnosti využít. Systém podpor je velmi rozsáhlý a získat o nich ucelený přehled může být pro podnikatele dosti obtížné. Proto jsou zřízena informační místa a agentury, které v této oblasti nabízejí odbornou pomoc. [5 s. 181] Podpora podnikání je primárně v kompetenci ministerstva průmyslu a obchodu, které každým rokem vydává bezplatně publikaci obsahující dosažitelné podpory pro daný rok včetně podmínek k jejich získání.

Podnikání přináší společnosti mnoho užitků ve formě výrobků a služeb a naopak je mu poskytována určitá podpora. Ta může mít dle formy podobu přímou (např. dotace) či nepřímou (např. výstavba infrastruktury). [5 s. 183] Z prostorového hlediska mohou být podpory podnikání poskytovány na obecní, krajské, národní či unijní úrovni. Z hlediska poskytovatele se může jednat o podpory poskytované ministerstvem průmyslu a obchodu nebo dalšími poskytovateli.

3.1 Instituce podporující podnikání v České republice

Změny ve vývoji ekonomiky vyžadují, aby na ně podnikatelé včas a odpovídajícím způsobem reagovali. Z toho důvodu existují specializované instituce, které jim poskytují prostorově dostupné a cenově přiměřené služby. Může se jednat o pomoc při založení

živnosti, informace o podporách, vypracování podnikatelského záměru, daňové, účetní či exportní poradenství a podobné služby. Nejdůležitější organizace budou popsány níže.

3.1.1 Vládní organizace pro podporu podnikání

CzechInvest

Agentura CzechInvest byla založena v roce 1992 Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky. V prvním období existence byla její činnost zaměřena na poskytování marketingových informací a na studium investičního prostředí, a to zejména v zemích OECD. Jejím prioritním úkolem bylo udržení trvalých kontaktů s významnými zahraničními investory. Toto období završila formulováním programů podpory investování. [41 s. 90] Po roce 2000 agentura dokonce opakovaně získala ocenění jako nejlepší evropská agentura pro zahraniční investice.

Svou druhou etapu agentura zahájila v roce 2004 jako Agentura pro podporu podnikání a investic – CzechInvest. Z čistě investiční organizace se tak stala agentura rozvojová. Původní CzechInvest se sloučil s Agenturou pro rozvoj podnikání (ARP) a Agenturou pro rozvoj průmyslu (CzechIndustry). [41 s. 91] Postupně se tak stala nejvýznamnější organizací pro implementaci strukturálních fondů v České republice. Současný CzechInvest má své kanceláře ve všech regionech ČR i ve všech důležitých ekonomických centrech světa. Jeho hlavním cílem je podpora konkurenceschopnosti českých podnikatelů a zlepšování podnikatelského prostředí.

CzechTrade

Tato agentura podobně jako CzechInvest zahájila svou činnost v roce 1993 původně jako Centrum vnějších ekonomických vztahů. Dnešní CzechTrade potom vznikl rozhodnutím Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky v roce 1997. Agentura se po celou dobu své existence zaměřuje na podporu českého exportu a to zejména prostřednictvím bezplatného poskytování obchodních informací ze všech zemí světa. [41 s. 92] CzechTrade má své kanceláře ve všech světových ekonomických centrech, která mají pro Českou republiku zásadní význam.

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR)

Centrum pro regionální rozvoj je státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Organizace byla založena v roce 1996 a hlavní sídlo má v Praze. Zabývá se administrací a kontrolou čerpání evropských fondů z Integrovaného operačního programu, operačního programu Technická pomoc a dalších programů přeshraniční spolupráce. Zajišťuje konzultační činnost, pořádá informační semináře, pomáhá při přípravě a realizaci výběrových řízení, realizuje průběžnou kontrolu nebo zajišťuje podklady pro realizaci plateb z prostředků Evropské unie. [42] CRR je součástí celoevropské poradenské sítě pro malé a střední podnikatele Enterprise Europe Network a spravuje a aktualizuje databáze Regionální informační servis a Mapový server CRR.

Exportní, garanční a pojišťovací společnost (EGAP)

Tato společnost vznikla v roce 1992 jako státní akciová společnost, jež se soustřeďuje na pojišťování všech forem vývozních aktivit českých firem. Její hlavní úlohou je ochrana vývozců a financujících bank proti komerčním a teritoriálním rizikům. [41 s. 92] Díky EGAPu a jeho službám nejsou čeští vývozci tolik znevýhodněni ve srovnání s vnější konkurencí vyspělých zemí světa.

Česká exportní banka (ČEB)

Jedná se o akciovou společnost založenou státem v roce 1995. ČEB je specializovanou bankovní institucí zaměřenou na exportní financování, která úzce spolupracuje se společností EGAP. [41 s. 93] Základním úkolem je poskytování zvýhodněného financování ve formě vývozních úvěrů.

Regionální poradenská a informační centra (RPIC) a podnikatelská a inovační centra (BIC)

Obě tato centra jsou dotována z programu podpory Ministerstva spravedlnosti České republiky. Jedná se o poradenské firmy, jejichž výběr byl proveden na základě doporučení regionálních orgánů. V ČR působí 34 RPIC, která poskytují bezplatné úvodní konzultace a zvýhodněné služby podnikatelského poradenství při vytváření podnikatelských plánů, realizačních projektů, získávání bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst a dalších možných programových podporách v regionu pro malé a střední podnikatele. [43]

Podnikatelská a inovační centra potom podporují rozvoj inovačního podnikání v regionu. Poskytují technické a technologické poradenství a pomáhají při realizaci výsledků výzkumu a vývoje. V ČR je jich pět.

Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB)

Jedná se o nejvýznamnější instituci pro podporu MSP. Počátek jejího vzniku se datuje na přelomu let 1990-1991. V současné době je ČMZRB bankou se silným podílem státního vlastnictví a plní funkci poskytovatele podpor, finančního manažera či platebního agenta. [41 s. 94] Podstatná část státních podpor pro MSP je realizována právě prostřednictvím této banky. Mimo realizaci státních podpor provádí však i běžné bankovní operace.

3.1.2 Nevládní organizace pro podporu podnikání

Hospodářská komora ČR

Hospodářská komora České republiky (HK) zastupuje podnikatelskou veřejnost a byla zřízena na základě zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR. V rámci své působnosti podporuje všechny podnikatelské oblasti kromě zemědělství, potravinářství a lesnictví, které spadají pod činnost Agrární komory ČR. Jejím posláním je vytvářet příležitosti pro podnikání a podporovat rozvoj podnikání, čímž přispívá k celkové ekonomické stabilitě státu. HK sdružuje téměř 14 000 fyzických a právnických osob v 61 regionálních a 86 oborových asociacích. [44] Do roku 2014 je jejím prezidentem Petr Kužel, MBA a řídí ji představenstvo.

Agrární komora ČR

Agrární komora České republiky je nevládní organizace, která vznikla v roce 1993 a sdružuje většinu podnikatelů v oblasti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhajuje zájmy jejích členů a poskytuje poradenství a informační služby v oblastech právní a legislativní, poradenské, konzultační a praktické přípravy na povolání, celní a certifikační a oblasti zahraničních vztahů. Agrární komora je rozhodující agrární organizací zastupující zájmy 103 tisíc svých členů. [5 s. 146] Nezastupitelnou roli hraje také v novém moderním pojetí rozvoje venkova.

Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP) je právnickou osobou, která vznikla v roce 2001. AMSP je postavena na 3 základních pilířích: nezávislost, odbornost a praxe. Sdružuje malé a střední podniky a živnostníky i jejich organizace na otevřené, nepolitické platformě. Svým členům poskytuje cílený informační servis z oblasti bankovních produktů, marketingu, vzdělávání, podpory exportu, legislativy, statistiky a podobně. [45] Obecně prosazuje zájmy malých a středních podniků a živnostníků vůči vládě a dalším institucím prostřednictvím médií, připomínek k nové legislativě či aktivní účasti v poradních orgánech ministrů.

Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky

Sdružení podnikatelů a živnostníků ČR je svaz soukromých podnikatelů, který prosazuje zájmy svých členů a potřebnou podporu a pomoc. Sdružení se aktivně podílí na tvorbě podmínek pro rozvoj podnikání a prosazuje zásady tržní ekonomiky s vyloučením nekalé soutěže. Hlavním úsilím je tvorba legislativního, materiálního a mediálního prostředí umožňujícího rozvoj tohoto ekonomicky velmi významného uskupení. [5 s. 154]

Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR

Jedná se o nezávislé, dobrovolné a otevřené zájmové sdružení, které reprezentuje svazy, asociace, velké retailingové a distribuční společnosti, spotřební družstva, obchodní aliance a franchisingové sítě či malé a střední podniky v oblasti obchodu, pohostinství, cestovního ruchu a souvisejících službách v České republice. [5 s. 151] Svaz je založen na základě Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SPČR) je největší zaměstnavatelský svaz v ČR, který byl založen v roce 1990. Jedná se o nezávislou, nevládní instituci. [5 s. 148] Členství ve svazu ze všech odvětví průmyslu kromě stavebnictví a potravinářství je dobrovolné. SPČR sdružuje podnikatele a zaměstnavatele z oblasti průmyslu a dopravy a jeho posláním je prosazování jejich zájmů. Dále hájí zájmy v oblasti sociální politiky v rámci tripartitního jednání s vládou a odbory a provádí různé poradenské a kontaktní služby v oblasti

obchodních informací, mezinárodních styků, právního poradenství a podobně. V neposlední řadě předkládá vládě a parlamentu stanoviska k návrhům legislativního i nelegislativního charakteru, která jsou koncipována z názorů jeho členů a přímo souvisejí s problematikou fungování tržní ekonomiky. [5 s. 149]

Česká podnikatelská reprezentace při EU (CEBRE)

Na vzniku CEBRE se podílela Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a agentura Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky CzechTrade. Tato kancelář sídlí v Bruselu a jejím hlavním úkolem je prezentovat a hájit zájmy českých podnikatelů před institucemi Evropské unie. Od CEBRE lze získat informace o připravovaných předpisech EU a ze všech oblastí, kde se zájmy podnikatelů střetávají s činností orgánů EU. [41 s. 89] Služby této kanceláře si lze objednat přímo v ČR, a to za velmi přijatelné ceny.

3.2 Státní dotace a programy podpory

Podpora podnikání zahrnuje celý soubor nástrojů, které se snaží podnikatelům usnadnit či zlepšit možnosti podnikání. Jednotlivé druhy a směry podpor a dotací se vzájemně prolínají a doplňují, a proto je velmi obtížné je konkrétně vyjmenovat. Následující řádky budou proto zaměřeny na význam dotací a podpor pro podnikání a informace o tom, kde získat jejich aktuální přehled. Nakonec budou některé konkrétní programy více přiblíženy.

3.2.1 Národní programy podpory podnikání

Národní programy jsou vyhlašovány jednotlivými ministerstvy, do jejichž působnosti spadají konkrétní oblasti, na něž se jednotlivé podpory zaměřují. Tyto programy se prioritně zaměřují na podporu malého a středního podnikání, jelikož právě MSP tvoří důležitou a především nejpočetnější část podnikatelské sféry každé vyspělé země. Oproti velkým a ekonomicky silným subjektům jsou však v určité nevýhodě, na což stát reaguje vytvořením určitého systému, jak těmto podnikatelským subjektům pomoci. MSP převažuje především v oborech jako je pohostinství, služby, obchod a stavebnictví,

kde tvoří až 80 % zaměstnanosti. V průmyslu a dopravě mají potom přibližně třetinový podíl jak z hlediska zaměstnanosti, tak tvorby přidané hodnoty.

Systém podpor se zpočátku opíral o zdroje ze státního rozpočtu realizované prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky. Hlavními formami podpory byly přímé dotace, záruky za úvěry a krytí úroků. Počty programů a formy podpor se však neustále vyvíjely. Postupně se přistoupilo k podpoře při zahájení podnikání, pomoci při exportních aktivitách a rozvinula se také informační a poradenská základna. [41 s. 56] Později po vstupu ČR do EU došlo i k zapojení zdrojů z evropských fondů, kterým se bude věnovat následující kapitola. Informace o konkrétních dotacích lze získat na internetových stránkách jednotlivých Ministerstev České republiky, kde jsou uvedeny veškeré náležitosti, které potřebuje žadatel znát. Z důvodu zaměření této práce a rozsahu dané problematiky nebudou dále jednotlivé programy státní podpory blíže specifikovány.

3.2.2 Operační programy podpory podnikání ze zdrojů EU

Vstupem České republiky do Evropské unie se českým podnikatelům otevřely nové možnosti čerpání finančních prostředků. Za nejvýznamnější lze považovat regionální politiku EU, která je uskutečňována prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a dalších finančních nástrojů. Po stanovení cílů Evropskou komisí (EK) si každý členský stát musí vytvořit Národní rozvojový plán, na základě něhož komise formuluje tzv. Rámec podpory Společenství. Jedná se o jakousi smlouvu mezi EK a vládou daného státu, ve které jsou definovány formy spoluúčasti, finanční zabezpečení a období, po které bude podpora poskytována. Po schválení daného Rámce předloží členský stát tzv. operační programy a programové dokumenty. [41 s. 75]

Operační programy pro období 2007-2013

Evropská unie provádí kohezní politiku v rámci sedmiletých cyklů, které označujeme také jako programová období. Cíle kohezní politiky se pro každé programové období mění s ohledem na potřeby stávajících a přistupujících členů. V programovém období 2007-2013 ČR využívala 26 operačních programů, které byly rozděleny mezi tři cíle kohezní politiky: *Evropská územní spolupráce, Konvergence a Konkurenceschopnost a zaměstnanost.*

Finanční prostředky kohezní politiky byly potom čerpány ze tří fondů: Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti (FS). Zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v ČR financované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti je Národní orgán pro koordinaci (NOK), který pracuje v rámci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. [46]

Cíl Evropská územní spolupráce usiloval o přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní spolupráci regionů. Spadaly do něj všechny regiony ČR a bylo čerpáno z devíti operačních programů, na které připadlo pro ČR 0,39 mld. eur. Byly to: [46]

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
- OP Mezuregionální spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce
- Síťový operační program ESPON 2013
- Síťový operační program INTERACT II

Cíl Konvergence byl realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na tento cíl připadlo pro ČR 25,89 mld. eur.

Tab. 2 – Tematické a regionální operační programy

Tematické operační programy	Regionální operační programy
OP Doprava	ROP NUTS II Severozápad
OP Životní prostředí	ROP NUTS II Moravskoslezsko
OP Podnikání a inovace	ROP NUTS II Jihovýchod
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ROP NUTS II Severovýchod
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ROP NUTS II Střední Morava
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ROP NUTS II Jihozápad
Integrovaný operační systém	ROP NUTS II Střední Čechy
OP technická pomoc	

Zdroj: zpracováno podle [46]

Cíl Konkurenceschopnost a zaměstnanost podporoval regiony, které nečerpaly z konvergence. Pro ČR na něj připadlo 0,42 mld. eur a spadalo pod něj hlavní město Praha se dvěma operačními programy: [46]

- OP Praha Konkurenceschopnost,
- OP Praha Adaptibilita.

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) 2007-2013

Jednalo se o stěžejní nástroj podpory podnikání, který byl hlavním dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Na jeho základě byla podnikatelům poskytována finanční podpora jak ze zdrojů státního rozpočtu, tak ze zdrojů Evropské unie, konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj. OPPI kladl hlavní důraz na podporu MSP. Stěžejní formou podpory byly dotace, které následovaly zvýhodněné úvěry a záruky za úvěry. V rámci tohoto programu bylo možné čerpat z celkem 15 programů podpory. Finanční prostředky z nich mohli žadatelé využít na spolufinancování podnikatelských projektů ve zpracovatelském průmyslu a souvisejících službách. [47] Program byl určen pro všechny projekty realizované na území celé ČR s výjimkou hlavního města Prahy.

Tento program navazoval na Operační program Průmysl a podnikání, kterým se ČR řídila po vstupu do EU pro zkrácené programové období 2004-2006. Nový operační program byl vyhlášen pro programové období 2007-2013 a navazoval na hlavní strategické dokumenty ČR, jako jsou Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje, Strategie udržitelného rozvoje, Národní inovační politika, apod. [47] Zároveň se jednalo o významný nástroj Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013 schválený usnesením vlády ČR.

Globálním cílem programu bylo zvýšení konkurenceschopnosti v oblasti průmyslu a služeb, rozvoje podnikání, udržení zájmu investorů o ČR, podpora inovací, stimulace vývoje a výzkumu, podpora podnikatelského ducha a růst hospodářství na základě zavádění nových technologií včetně inovace výrobků. [47] K dosažení globálního cíle byly jednotlivé finanční prostředky koncentrovány na vymezené prioritní osy charakterizující specifické cíle, jež měly zajistit hospodářský růst všech regionů a potlačení tendence sociálního vyčleňování určitých skupin obyvatelstva.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013

Jednalo se o důležitou součást podpory podnikání z evropských fondů v rámci dotací na školení zaměstnanců nebo zavádění standardů jejich rozvoje. Program vymezoval priority pro podporu rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti v rámci Konvergence z Evropského sociálního fondu, který byl klíčovým finančním nástrojem pro realizace Evropské strategie zaměstnanosti. [48]

Program GESHER/MOST

Jednalo se o program mezinárodní spolupráce mezi ČR a Izraelem v rámci aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje GESHER/MOST určený na podporu účasti českých podniků ve spolupráci s izraelským partnerem na projektech aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje. [49]

Program Podpory mezinárodní technologické spolupráce

Jednalo se o program na posílení spolupráce českých technologických podniků se zahraničními partnery ze zemí mimo EU. Společné projekty měly vést k zavedení či rozšíření technologicky vyspělých výrobků či procesů, včetně vývoje aplikací a software. [50]

Rámcový program Konkurenceschopnost a inovace 2007-2013

Jednalo se o evropský komunitární program zaměřený na podporu inovací včetně ekoinovací, podnikání, komunikačních a informačních technologií a energetiky. 60 % tohoto rozpočtu bylo určeno pro malé a střední podniky. [51]

Rámcový program byl rozdělen na tři operační programy: [51]

- Program pro podnikání a inovace,
- Program na podporu politiky informačních a komunikačních technologií,
- Program Inteligentní energie pro Evropu.

Operační programy pro období 2014-2020

Pro současné programové období 2014–2020 byly připraveny nové operační programy. Tyto programy jsou v rámci Společného strategického rámce spolufinancovány z Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu.

Jednotlivé programy byly vymezeny usnesením vlády ČR z 28. listopadu 2012 následovně:

V rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost: [52]

- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
- Operační program Zaměstnanost
- Operační program Doprava
- Operační program Životní prostředí
- Integrovaný regionální operační program
- Operační program Praha – pól růstu ČR
- Operační program Technická pomoc

V rámci cíle Evropská územní spolupráce: [52]

- Operační programy přeshraniční spolupráce
- Operační programy meziregionální spolupráce
- Operační programy nadnárodní spolupráce

Pro intervence v oblasti zemědělství a rybářství: [52]

- Program rozvoje venkova 2014-2020
- Program Rybářství 2014-2020

Obrysy tohoto dotačního období jasně poukazují na to, že počet nových operačních programů oproti předchozímu programovému období výrazně zeštíhlil a ukončil tak etapu, ve které ČR disponovala relativně největším počtem operačních programů. Na druhou stranu však ztratila prvenství v kategorii nejvyšší alokace prostředků na obyvatele. Přesto se jí v novém programovém období dostane podpory zhruba okolo 20,5 mld. eur.

3.2.3 Norské fondy a fondy EHP

Fond Evropského hospodářského prostoru (EHP) byl založen v roce 2004 třemi zeměmi, a to Islandem, Lichtenštejnským knížectvím a Norským královstvím, které založilo ještě vlastní Norský fond. Cílem EHP je snižování ekonomických a sociálních rozdílů v Evropském hospodářském prostoru a posilování spolupráce s patnácti státy střední a jižní Evropy. Z prvního programového období 2004-2009 ČR čerpala granty ve výši 104,6 mil. eur. V období 2009-2014 obdrží ČR od dárcovských států 131,8 mil. eur. Podpora je určena především na projekty rozvoje a spolupráce neziskových organizací, výzkumných institucí a veřejného i soukromého sektoru. Prioritní programové oblasti potom tvoří zdravotnictví, věda a výzkum, životní prostředí a děti a mladiství. [53] Zprostředkovatelem většiny programů je Ministerstvo financí ČR, které působí jako Národní kontaktní místo pro EHP.

4 Podmínky podnikání v České republice

Předešlé kapitoly již nastínily několik problematických oblastí, které ovlivňují podnikání v České republice. Mezi ty nejproblematictější patří dlouhodobě složitý daňový systém či složitost a nákladnost činností vedoucích k zahájení podnikání. Na tyto problémy poukazují i výsledky Světové banky, která každoročně sestavuje zprávu Doing Business. Česká republika v tomto hodnocení skončila v roce 2013 na 75. místě. Oproti roku předešlému si pohoršila o sedm příček. Zpráva Doing Business 2014 hodnotila celkem 189 ekonomik podle 10 oblastí podnikání. Česká republika si polepšila pouze ve dvou oblastech, a to v zahraničním obchodě a v řešení platební neschopnosti. Nejvíce si naopak pohoršila v kategorii registrace nemovitostí a zakládání firmy.

Podmínkám podnikání se věnuje každá vláda a každá vláda slibuje, že sníží byrokratickou zátěž kladenou na podnikatele nebo zjednoduší podmínky pro podnikání jako takové. Na nejproblematictější oblasti podnikání bylo zaměřeno prováděné dotazníkové šetření.

4. 1 Dotazníkové šetření

Hlavním cílem prováděného dotazníkového šetření byla identifikace oblastí podnikání, které způsobují podnikatelům největší omezení v jejich činnosti. Na základě shrnutí těchto problematických oblastí budou následně navržena opatření, která by mohla vést ke zlepšení podmínek pro české podnikatele.

Použitá metodologie:

Termín sběru dat:	21. 10. – 11. 11. 2013
Oblast sběru dat:	Liberecký kraj
Výběr respondentů:	Především malí a střední podnikatelé
Metoda sběru dat:	Dotazování prostřednictvím papírových dotazníků (PAPI)
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Počet vyhodnocovaných dotazníků:	40

Pro účely dotazníkového šetření byla vybrána náhodná skupina respondentů z Libereckého kraje, a to malých a středních podnikatelů. Sběr dat byl prováděn rozdáním papírových dotazníků a jejich postupném sesbírání. Tímto způsobem bylo získání 43 dotazníků, z nichž 40 bylo použito k závěrečnému vyhodnocení.

Standardizovaný dotazník se skládal z úvodních otázek, jejichž cílem byla identifikace respondenta. Další část dotazníku byla zaměřena na problematické oblasti podnikání tak, jak je vidí sami podnikatelé a závěrečná část měla za cíl zjistit, jaká navrhovaná opatření by podle dotazovaných podnikatelů pomohla ke zlepšení podmínek podnikání v České republice. Úplně na závěr byl ponechán podnikatelům prostor k vlastním návrhům a připomínkám, které v dotazníku postrádali nebo které by uvítali v rámci zkvalitnění podmínek podnikání.

Struktura dotazníku:

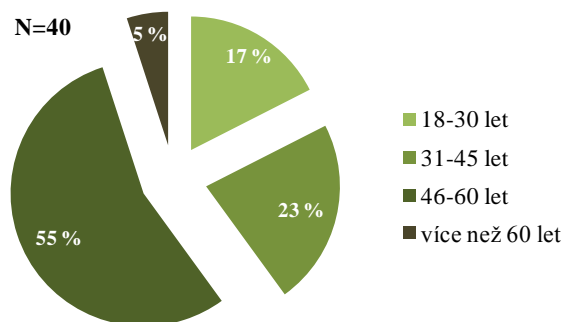
Dotazník obsahoval celkem 32 otázek, a to otázky:

- **uzavřené** – respondent měl na výběr pouze z připravené nabídky možností,
- **polootevřené** – respondent měl na výběr z připravené nabídky možností a poslední možnost představovala varianta „jiné“,
- **otevřené** – respondent měl možnost libovolné odpovědi.

4. 1. 1 Detailní závěry z provedeného dotazníkového šetření

Cílem této kapitoly je vyhodnocení jednotlivých otázek, které byly kladeny respondentům. Některé otázky budou hodnoceny pouze slovně, některé budou doplněny grafem či tabulkou. Písmeno „N“ uváděné u grafů označuje počet respondentů, kteří na danou otázku odpovídali.

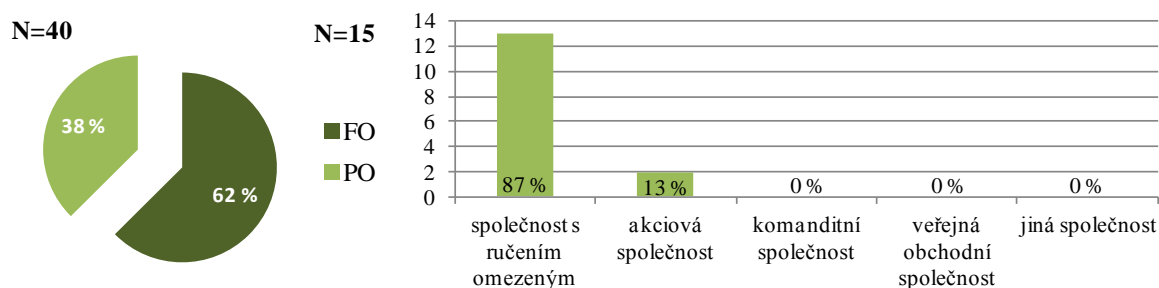
Úvod dotazníku tvořily otázky, jejichž cílem byla základní identifikace podnikatelského subjektu. Konkrétně šlo o zjištění pohlaví, věku a právní formy podnikání. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 30 mužů (75 % respondentů) a 10 žen (25 % respondentů). Nejpočetnější skupinou byla věková kategorie 46-60 let, jak ukazuje graf na další straně (Obr. 6).

Obr. 6 – Věkové složení respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

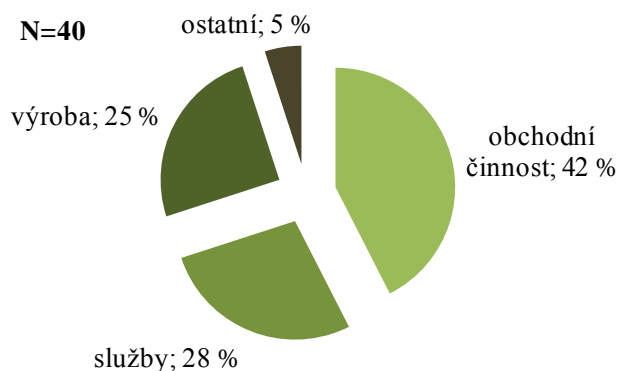
Co se právní formy podnikání týče, větší zastoupení měly FO s 62 %. Co se týče PO, nejčastěji byly tvořeny společnostmi s ručením omezeným, viz graf níže (Obr. 7).

Obr. 7 – Druh právní formy podnikání a typ obchodní společnosti u PO

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5 se zabývala hlavním předmětem podnikatelské činnosti daného subjektu. Pro lepší přehlednost byly jednotlivé činnosti rozděleny do 4 kategorií (Obr. 8), z nichž nejpočetnější skupinu tvořila obchodní činnost.

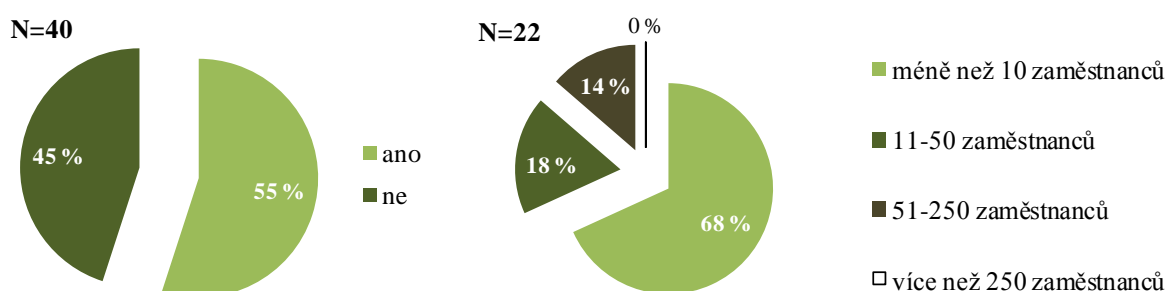
Obr. 8 – Hlavní předmět podnikatelské činnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6 – „Jak dlouho již podnikáte?“

Nejvíce respondentů podniká v rozmezí 11-20 let, a to 33 %. Druhá nejpočetnější skupina podniká v rozmezí 21-30 let, a to 28 % dotazovaných. Méně než 1 rok poté podniká 8 % dotazovaných. Lze proto říci, že se ve velké většině jedná o zkušené podnikatele, kteří na českém trhu působí již řadu let a mají s podnikáním velké zkušenosti.

Otázky č. 7 a č. 8 se zabývaly zaměstnanci. Nadpoloviční většina dotazovaných má vlastní zaměstnance, z čehož nejpočetnější skupinou jsou subjekty s méně než 10 zaměstnanci (Obr. 9).

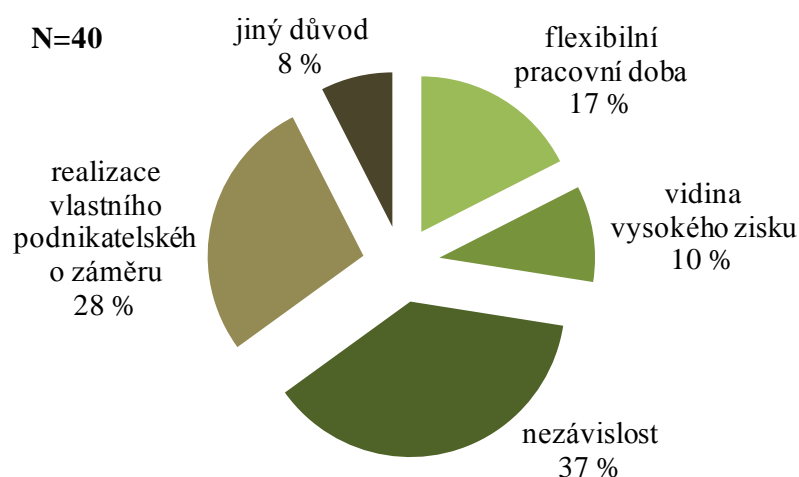

Obr. 9 – Podíl subjektů s vlastními zaměstnanci (včetně počtu) a bez zaměstnanců

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9 – „Co pro Vás bylo hlavním důvodem k rozhodnutí začít podnikat?“

Nejčastější odpovědí byla nezávislost nebo realizace vlastního podnikatelského záměru (Obr. 10). Jako jiný důvod uváděli podnikatelé jednotně ztrátu zaměstnání.

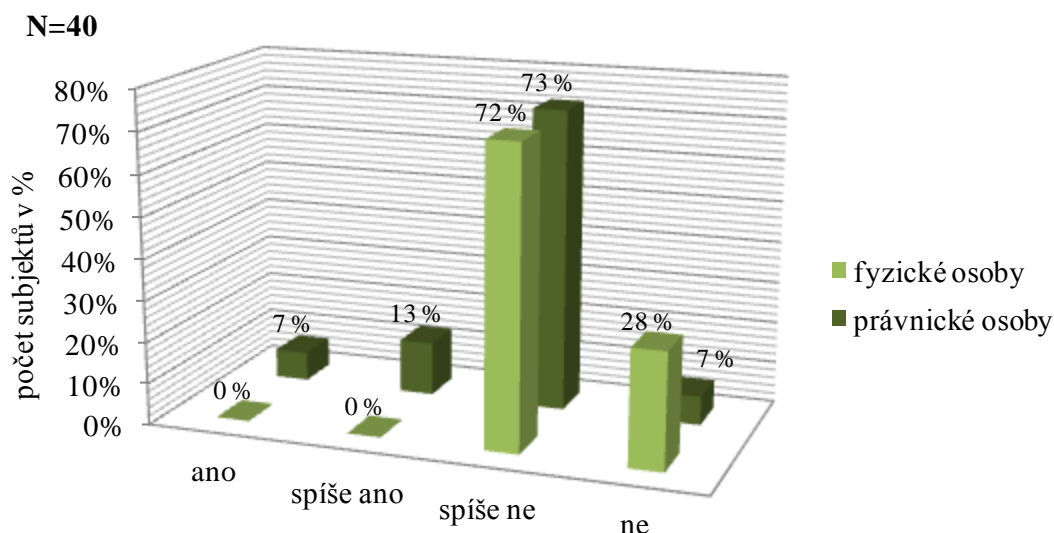

Obr. 10 – Hlavní důvody k rozhodnutí začít podnikat

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10 – „Myslíte si, že náš stát dostatečně podporuje podnikání?“

Jak podle fyzických, tak podle právnických osob náš stát podnikání spíše nepodporuje. 28 % fyzických osob si potom myslí, že náš stát podnikání nepodporuje vůbec (Obr. 11).

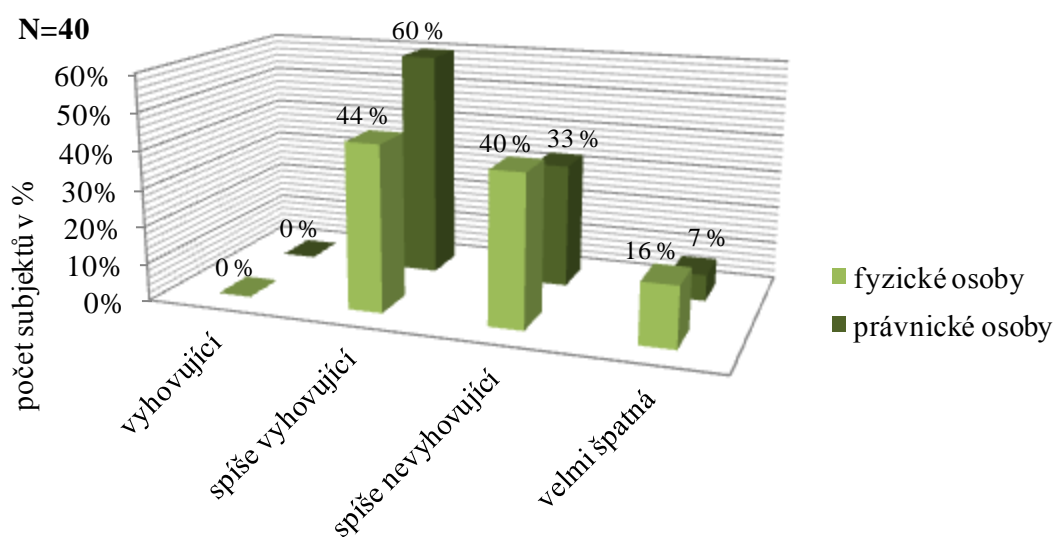

Obr. 11 – Jak podporuje náš stát podnikání podle názoru FO a PO

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 11 – „Jak hodnotíte činnost úřadů a institucí v České republice?“

Z následujícího grafu (Obr. 12) vyplývá, že 60 % právnických osob hodnotí činnost úřadů jako vyhovující, 44 % fyzických osob též jako vyhovující a 40 % potom jako nevyhovující.

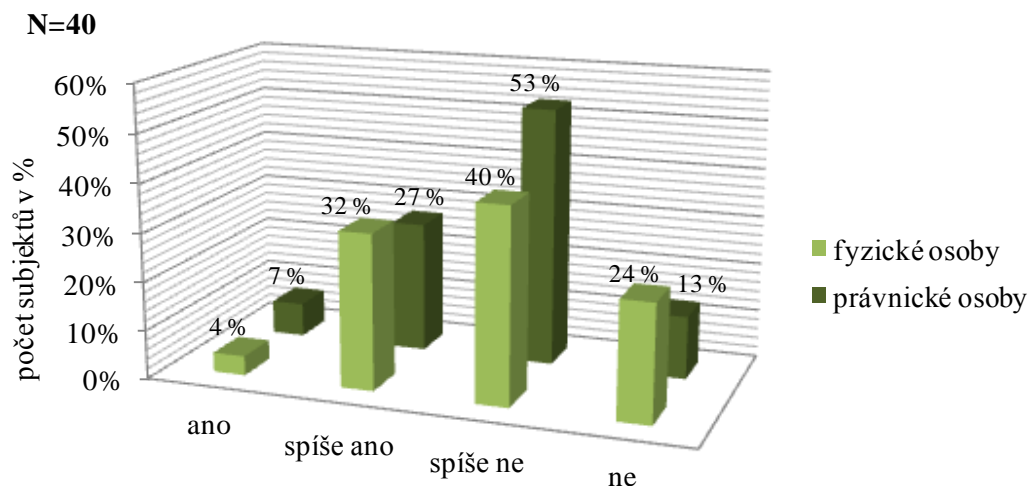
Obr. 12 – Jak hodnotí FO a PO činnost úřadů a institucí v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12 – „Je podle Vás právní úprava podnikání v ČR srozumitelná a přehledná?“

Většina FO (40 %) a PO (53 %) je názoru, že právní úprava podnikání v ČR není příliš srozumitelná a přehledná. 32 % FO si potom myslí, že přehledná spíše je. U PO je tohoto názoru pouze 27 % respondentů. Více v grafu níže (Obr. 13).

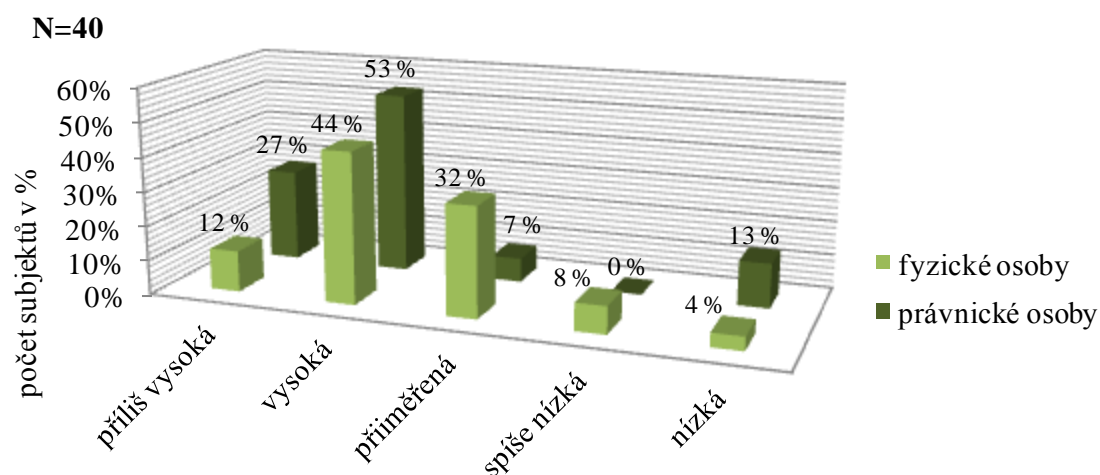

Obr. 13 – Názor FO a PO na srozumitelnost právní úpravy podnikání v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 13 – „Jaká je podle Vás výše odvodů pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění?“

Jak u FO, tak u PO převládá názor, že výše těchto odvodů je vysoká. Více graf (Obr. 14).

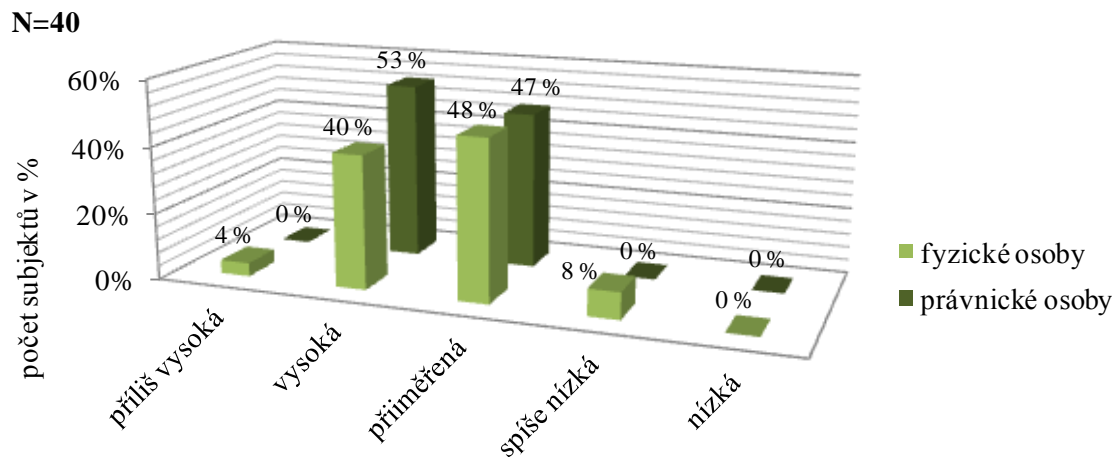

Obr. 14 – Názor FO a PO na výši odvodů pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 14 – „Jak vysoká je podle Vás daň z příjmu v České republice?“

Daň z příjmu je přiměřeně vysoká podle 48 % FO a vysoká podle 40 % FO. Podle PO je daň z příjmu vysoká, což si myslí 53 %, přiměřeně vysoká je potom podle 47 % PO.

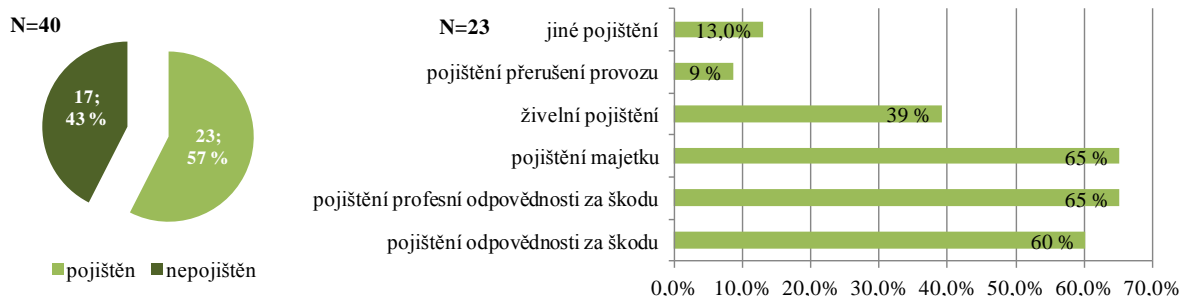

Obr. 15 – Názor FO a PO na výši daně z příjmu v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 15 – „Máte sjednané pojištění podnikatelských rizik?“

Pojištění podnikatelských rizik má sjednáno celkem 23 dotazovaných. Převážná většina má potom sjednáno pojištění majetku, pojištění profesní odpovědnosti za škodu a pojištění odpovědnosti za škodu (Obr. 16). Respondenti mohli označit více druhů pojištění.

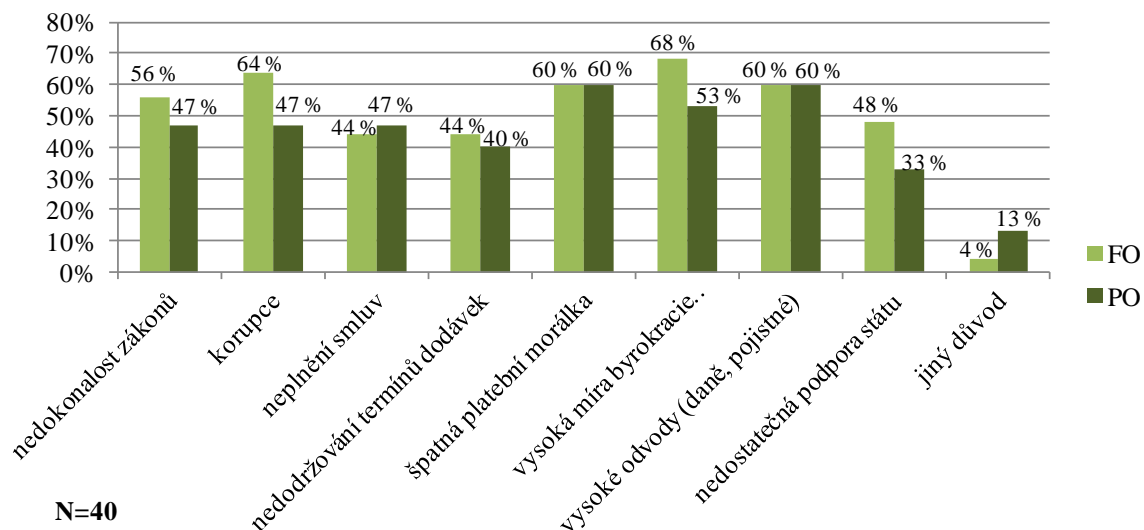
Obr. 16 – Podíl pojištěných a nepojištěných podnikatelů a druhy sjednaných pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 17 – „Které oblasti jsou podle Vás největším problémem českého podnikatelského prostředí?“

V této otázce mohli respondenti označit více možností.

Z následujícího grafu (Obr. 17) vyplývá, že neproblematičtější oblasti podnikání podle FO jsou vysoká míra byrokracie kladená na podnikatele, korupce a vysoké odvody. Podle PO je to především špatná platební morálka a vysoké odvody. Procenta jsou přepočtena na celkový počet FO a PO, které se účastnily dotazníkového šetření.

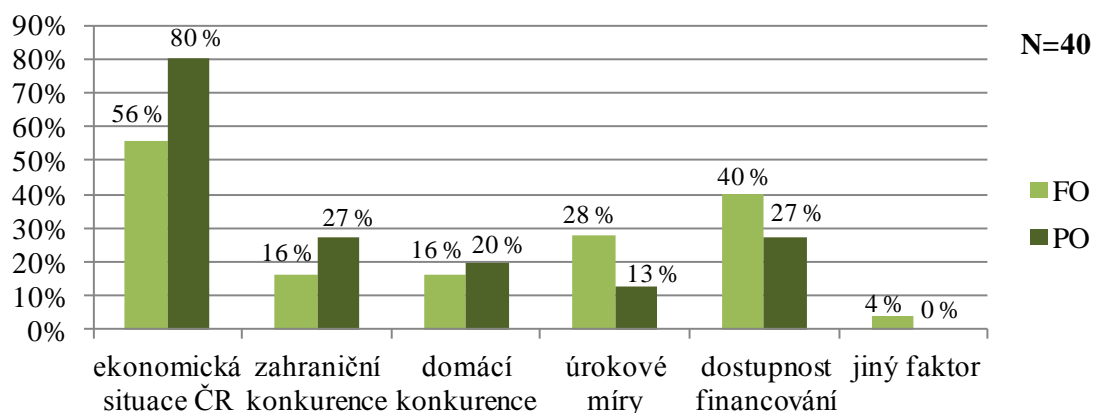

Obr. 17 – Problematické oblasti podnikání v ČR dle názoru FO a PO

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 18 – „Které faktory podle Vás nejvíce omezují podnikání v České republice?“

Tato otázka zahrnovala několik faktorů a respondenti mohli označit více možností. Podle FO (56 %) i PO (80 %) je nejvíce omezujícím faktorem pro podnikání ekonomická situace ČR. Více následující graf (Obr. 18). Procenta jsou přepočtena na celkový počet FO a PO.

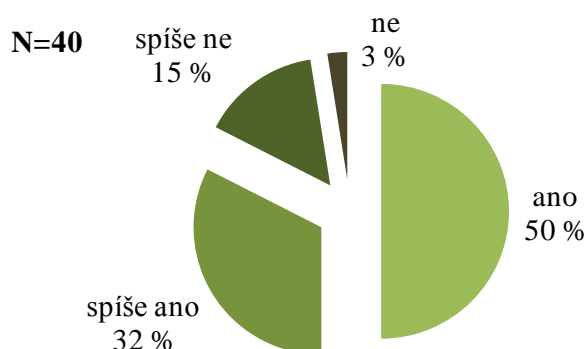

Obr. 18 – Faktory omezující podnikání v ČR dle názoru FO a PO

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 19 – „Potýkáte se ve Vašem oboru s velkým konkurenčním tlakem?“

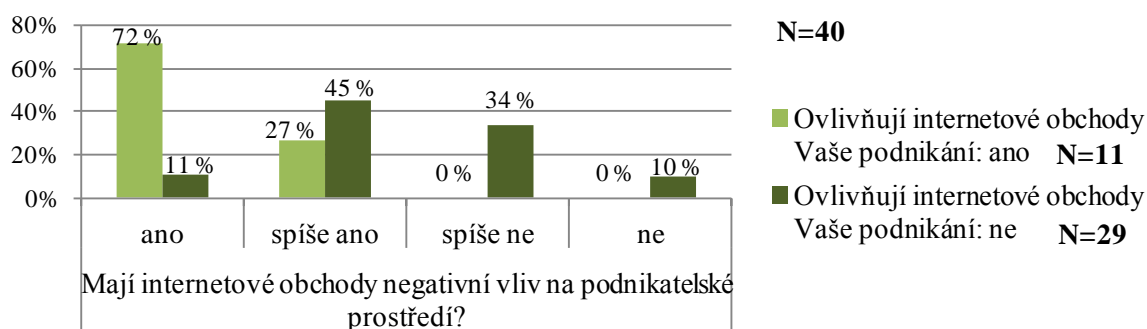
Dle grafu níže (Obr. 19) se 50 % respondentů potýká s velkým konkurenčním tlakem.

Obr. 19 – Působení konkurenčního tlaku na podnikatelskou činnost respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Otázky č. 20 a č. 21 se zabývaly vlivem internetových obchodů na podnikatelské prostředí. Graf níže (Obr. 20) ukazuje názor respondentů na negativní vliv internetových obchodů podle toho, zda konkrétně ovlivňují jejich podnikatelskou činnost. Negativní postoj zaujímá 72 % respondentů, které internetové obchody přímo ovlivňují. Ostatní podnikatelé je však vnímají také spíše jako negativní.

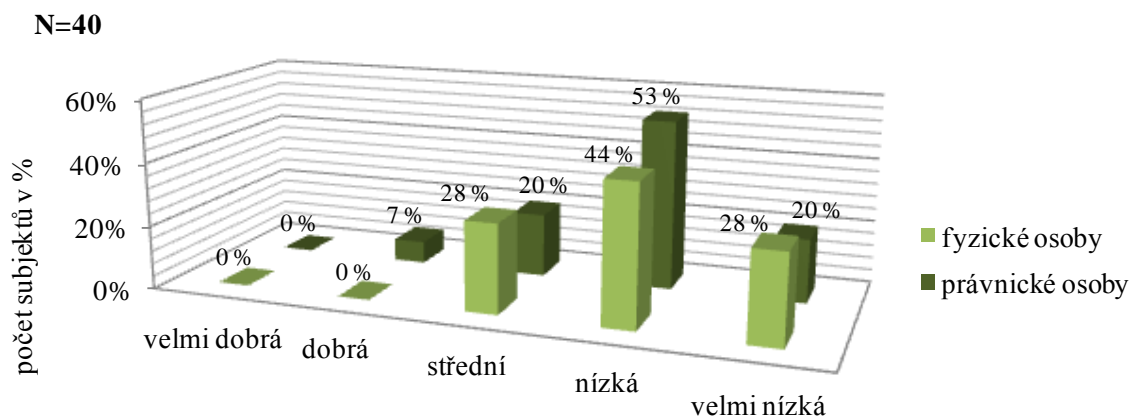

Obr. 20 – Negativní vliv internetových obchodů na podnikatelské prostředí dle ovlivnění podnikatelské činnosti respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 22 – „Na jaké úrovni je podle Vás vymahatelnost práva v České republice?“

Graf na další straně (Obr. 21) poukazuje na to, že jak podle FO, tak podle PO, je vymahatelnost práva v ČR na nízké úrovni. Pro tento fakt se vyjádřilo 53 % PO a 44 % FO.

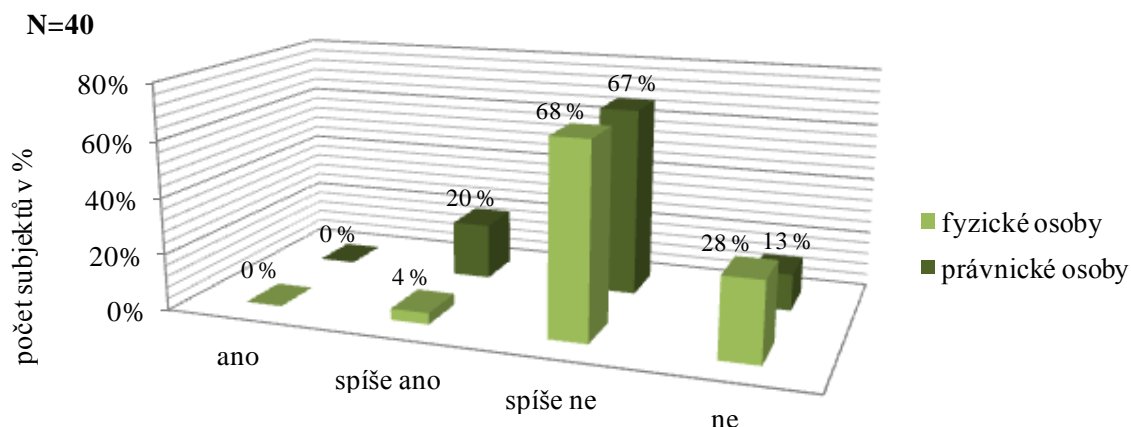

Obr. 21 – Úroveň vymahatelnosti práva v ČR podle FO a PO

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 23 – „Podporuje podle Vás náš stát dostatečně domácí výrobce?“

Z grafu níže (Obr. 22) je patrné, že jak FO, tak PO se domnívají, že náš stát domácí výrobce spíše nepodporuje.

Obr. 22 – Podpora domácích výrobců státem z pohledu FO a PO

Zdroj: vlastní zpracování

Otázky č. 24-27 byly zaměřeny na organizace na podporu podnikání. Jejich cílem bylo zjistit, zda podnikatelé někdy využili služeb těchto organizací, pokud ano, tak jakých a zda jim získané informace pomohly. Služeb organizací na podporu podnikání využilo 5 respondentů ve složení 2 FO a 3 PO, což je pouze 12 % všech dotazovaných. Konkrétní služby organizací popisuje blíže tabulka na následující straně (Tab. 3).

Tab. 3 – Využití služeb organizací na podporu podnikání

Respondent	Druh organizace na podporu podnikání	Oblast, které se služba týkala	Byly získané informace nápomocné?
1. respondent	Regionální poradenské a informační centrum	poradenství	ano
2. respondent	CzechInvest	získání a čerpání dotací	ne
3. respondent	Hospodářská komora ČR	poradenství	spíše ano
4. respondent	Hospodářská komora ČR	poradenství	ne
5. respondent	Úřad práce ČR	získání a čerpání dotací	spíše ne

Zdroj: vlastní zpracování

Otázky č. 28 a č. 29 byly zaměřeny na čerpání dotací. Cílem bylo zjistit, zda respondenti někdy čerpali dotaci, popřípadě jakou. Dotace čerpalo celkem 8 dotazovaných, z čehož bylo 6 PO a 2 FO. Následující tabulka (Tab. 4) ukazuje, o jaké dotace se konkrétně jednalo.

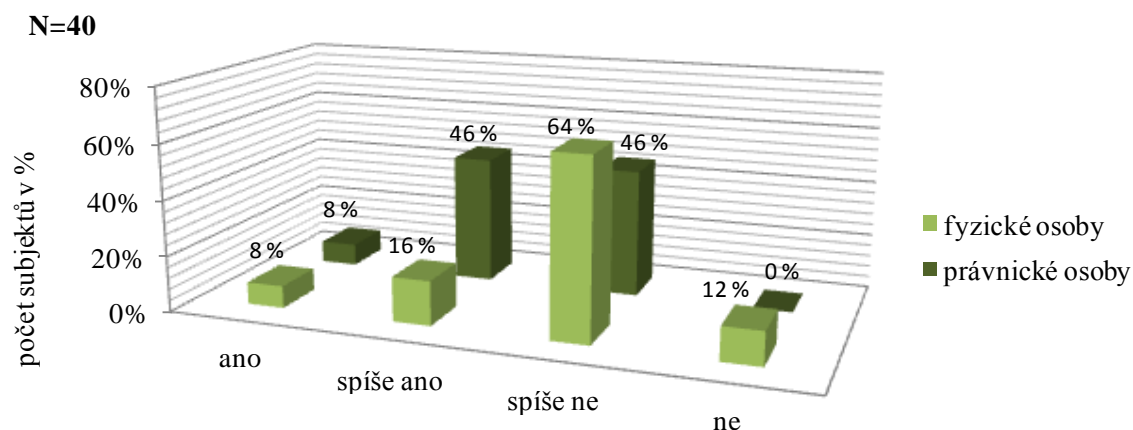
Tab. 4 – Čerpání dotací

Respondent	O jakou dotaci se jednalo
1. respondent	Podpora de minimis
2. respondent	Dotace na zaměstnanost
3. respondent	Podpora výstavby vodní elektrárny
4. respondent	Dotace na zahájení podnikání
5. respondent	Dotace na podporu zaměstnanosti
6. respondent	Dotace na zaměstnance
7. respondent	Dotace na podporu zaměstnanosti
8. respondent	Dotace na zahájení podnikání OSVČ

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 30 – „Myslíte si, že jsou informace o možnostech čerpání dotací od státu či z EU snadno dostupné?“

Tato otázka navazovala na předchozí zjištění o využití čerpání dotací, ať již ze státních prostředků, či z prostředků EU. Podle FO jsou informace spíše obtížně dostupné. Co se PO týče, 46 % si myslí, že dostupné spíše nejsou a 46 % potom, že dostupné spíše jsou. Více následující graf (Obr. 23).

Obr. 23 – Názor na dostupnost informací o možnostech čerpání dotací od státu či z EU

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 31 spočívala v označení opatření, která by respondenti doporučili v rámci zlepšení podmínek podnikání v České republice. Hodnocení se účastnilo všech 40 respondentů. Konkrétní doporučení viz Tab. 5.

Tab. 5 – Hodnocení navržených opatření ke zlepšení podmínek podnikání v ČR

Navržené opatření	ANO	NE
Snížení daňové zátěže	70 %	30 %
Zjednodušení daňového systému	90 %	10 %
Snížení byrokratické zátěže kladené na podnikatele	82 %	18 %
Zavedení registračních pokladen	15 %	85 %
Lepší vymahatelnost práva	82 %	18 %
Snížení sazeb pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění	70 %	30 %
Potlačení korupce	90 %	10 %
Zkrácení doby potřebné k založení společnosti	42 %	58 %
Zavedení stabilnějšího právního rámce	80 %	20 %
Zavedení nároku plátce daně na odpočet až po zaplacení faktury	92 %	8 %
Odvod DPH na výstupu až po přijetí platby	90 %	10 %
Odstranění ručení za odvod DPH obchodního partnera	75 %	25 %
Zavedení povinné minimální marže pro internetové prodejce	52 %	48 %
Snížení počtu regulovaných profesí	42 %	58 %

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 32 byla poslední otázkou. Jednalo se o otevřenou otázku, v níž dostali respondenti prostor k vyjádření změny, kterou by dále uvítali v rámci zlepšení podmínek podnikání pro české podnikatele.

Respondenti uváděli následující změny:

- automatické sankce za pozdní platby,
- nařízení maximální doby splatnosti faktur,
- potírání neoprávněného podnikání,
- zlepšení komunikace úřadů mezi sebou samými,
- zjednodušení daňové evidence,
- omezení vstupu zahraniční konkurence (především asijský trh),
- rozšíření podpory pro MSP, zejména v oblasti poradenství.

4. 1. 2 Shrnutí problematických oblastí podnikání

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 40 respondentů, z nichž 55 % bylo ve věku mezi 46–60 roky, kteří nejčastěji podnikají v rozmezí 11–20 let. Jednalo se tedy o zkušené podnikatele, kteří mají se samostatnou výdělečnou činností letité zkušenosti. V obchodní činnosti podniká 42 % dotazovaných a 55 % z nich má vlastní zaměstnance, kterých je v 68 % méně než 10. Pro většinu podnikatelů bylo hlavním důvodem k rozhodnutí začít podnikat získání nezávislosti a snaha realizovat vlastní podnikatelský záměr.

Přes 70 % dotazovaných (jak FO, tak PO) si myslí, že náš stát dostatečně nepodporuje podnikání. Co se týče činnosti úřadů a institucí, větší část podnikatelů je s těmito službami spokojená, i když spokojenost PO je podstatně vyšší, nežli spokojenost FO. Obě skupiny respondentů se shodly na tom, že výše pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění je vysoká. Tato problematika je velmi komplikovaná, protože právě ze sociálního pojištění jsou financovány především důchody. Problém je ten, že občané s vysokými příjmy mají v Česku v porovnání s jejich odvody v produktivním věku poměrně nízkou penzi. Naproti tomu zdravotní pojištění je založeno především na solidaritě mezi zdravými a nemocnými a jeho výše je celkem adekvátní. V porovnání s ostatními zeměmi EU patří ČR k zemím s nejvyššími sazbami tohoto pojistného.

Co se týče daňové povinnosti, z dotazníkového šetření vyplývá, že FO jsou s výší daně celkem spokojeny a přijde jim jako přiměřená, kdežto PO se domnívají, že jejich daňová povinnost je vysoká. Dle hodnocení Eurostatu z dubna 2013 má však ČR sedmou nejnižší sazbu daně z příjmu fyzických osob (ta činí po zavedení solidární přírážky ve výši 7 % maximálně 22 %) a osmou nejnižší sazbu daně z příjmu právnických osob (19 %).

Velmi diskutovaným tématem je právní úprava podnikání, která je podle většiny podnikatelů stále poměrně nepřehledná a nesrozumitelná. Tomu přispívá i poměrně nestabilní právní rámec. Podnikání je v ČR regulováno velkým množstvím zákonů a dalších podzákonných norem, na které musejí podnikatelé každoročně vynaložit velké úsilí a nemalé finanční prostředky. Vymahatelnost práva v ČR bohužel také není nikterak lichotivá. Důvodem jsou již zmiňované četné a nepřehledné zákony a předpisy ovlivněné neustálými politickými střety, všeobecně nízká úcta k právu a institucím nebo nedostatečně funkční modely organizace veřejné správy, státního zastupitelství a soudnictví.

Pro mnoho podnikatelů jsou velkým omezujícím faktorem oblasti jako vysoká míra korupce, neplnění smluv, nedodržování termínů dodávek, špatná platební morálka, vysoká míra byrokracie kladená na podnikatele či velký konkurenční tlak. Pro mnohé z nich potom představují problematickou oblast povinnosti spojené s výběrem a odvodem DPH. Konkrétně se jedná o povinnost odvodu DPH na výstupu ještě před zaplacením vystavené faktury. Často se stává, že podnikatel neobdrží úhradu faktury a ještě z ní odvede DPH, přičemž vymahatelnost práva je v tomto případě velmi malá. S tím souvisí i nárok plátce daně na odpočet ještě před zaplacením faktury či ručení podnikatele za to, že jeho obchodní partner odvede DPH. Poslední zmíněný problém byl vyhlášen jako jedna z absurdit roku 2013, kdy stát převedl ručení za odvod DPH obchodního partnera na poctivé podnikatele, kteří tak mají povinnost prověřovat solventnost jejich obchodního partnera.

Dotazníkové šetření bylo dále zaměřeno i na problematiku spojenou s internetovými obchody. V poslední době se rychle rozrůstají internetové obchody, které provozují jednoduše lidé, kteří ve velkém levně nakoupí a prodají s minimální marží. Proč tomu tak je? Tito lidé mají tak velký obrat, že jim tato minimální marže zajistí velmi solidní

zisky. Obchod většinou provozují přímo z domova, takže mají minimální náklady. Problematika těchto internetových obchodů má velký dopad na spoustu kamenných prodejen, které tak přicházejí o zákazníky, jelikož nejsou schopné konkurovat takto nízkým cenám. Většina velkých firem se zavedenou značkou si však již své odběratele velmi podrobně prověřuje a má tak ceny svého zboží pod kontrolou. Dalším problémem internetových obchodů je potom velmi časté porušování právních předpisů a neplnění povinností vůči spotřebitelům. Z toho všeho plyne, že levné nákupy na internetu postupně likvidují kamenné obchody, které musejí se zákazníkem stále častěji smlouvat o ceně jako na tržišti. Téměř běžnou praxí je to v obchodech s elektronikou či v parfumeriích, kde si lidé zboží prohlédnou, v případě parfémů očichají a potom levně nakoupí na internetu. Z dotazníkového šetření se více než polovina dotazovaných domnívá, že internetové obchody škodí podnikatelskému prostředí. V případě podnikatelů, kterých se tato problematika konkrétně týká, je tohoto názoru celých 72 % respondentů.

Problematické oblasti týkající se podnikání lze shrnout do následujících bodů:

- nedostatečná podpora státu,
- velmi nízká úroveň vymahatelnosti práva,
- složitý daňový systém,
- nestabilní právní rámec,
- vysoké odvody (především pojistné na sociální zabezpečení),
- vysoká míra korupce,
- vysoká míra byrokracie kladená na podnikatele,
- složitost a nesrozumitelnost zákonů,
- neplnění smluv,
- nedodržování termínů dodávek,
- špatná platební morálka,
- špatná dostupnost financování,
- problematika internetových obchodů.

4. 2 Návrh na zlepšení podmínek podnikání v ČR

Na základě shrnutí problematických oblastí podnikání budou následně navržena opatření, která by mohla vést ke zlepšení podmínek podnikání v ČR.

Navržená opatření:

- zvýšená podpora státu,
- lepší úroveň vymahatelnosti práva,
- zjednodušení daňového systému,
- zavedení stabilnějšího právního rámce,
- snížení sazby pojistného na sociální zabezpečení,
- potlačení korupce,
- snížení byrokratické zátěže kladené na podnikatele,
- jednodušší a srozumitelnější znění zákonů,
- důslednější plnění smluv,
- dodržování termínů dodávek,
- lepší platební morálka,
- zavedení nároku plátce daně na odpočet až po zaplacení faktury,
- odvod DPH na výstupu až po přijetí platby,
- odstranění ručení za platbu DPH obchodního partnera,
- posílení dostupnosti financování,
- zavedení povinné minimální marže pro internetové prodejce.

Podpora státu je jednou ze základních oblastí, která významně ovlivňuje mnoho oblastí podnikání. Státní zásahy by měly podněcovat růst ekonomiky a měly by co nejméně deformovat tržní ekonomické prostředí. Podpora podnikání musí být účinná a musí vést ke zlepšování podmínek pro podnikání a odstraňovat tak bariéry, které tomuto rozvoji brání. Pro stabilní podnikatelské prostředí je důležitým faktorem taková státní správa, která přispívá k růstu konkurenceschopnosti české ekonomiky. K těmto růstovým prvkům lze zařadit především podporu exportu, efektivnější podporu investování a zkvalitňování podmínek pro podporu malého a středního podnikání.

Vymahatelnost práva významně determinuje kvalitu právního řádu. V rámci zlepšení úrovně vymahatelnosti práva v ČR je nutné přijímat koncepčně přehledné zákony, které odstraní chaos v legislativních procesech a povedou tak zároveň k tvorbě stabilnějšího právního rámce. Zkrácení a zefektivnění soudního řízení by s sebou přineslo vyšší spokojenost podnikatelské veřejnosti a zároveň značnou úsporu nákladů.

V rámci zjednodušení daňového systému jsou hlavním problémem daňové reformy, kterých bylo za posledních pár let více než dost, a které nutí podnikatele přizpůsobovat se neustálým změnám. Pro efektivní daňový systém je důležitá především stabilita. Současný systém zavádí mnoho výrazů, které je třeba znát a orientovat se v nich a zároveň zde existuje spousta výjimek, které je třeba redukovat. Co se týče výše sazeb daní z příjmu, ČR patří (jak již bylo řečeno) k zemím s poměrně nízkými sazbami, takže není třeba tyto sazby nějak měnit.

Pojistné na sociální zabezpečení představuje největší část daňového zatížení práce v ČR a jeho snížení by uvítala většina české podnikatelské veřejnosti.

Potlačení korupce je v ČR stále diskutovanějším tématem. Z pohledu občanů ČR patří korupce všeobecně k nejnaléhavějším problémům. Řešením může být omezení veřejných zakázek, povinné publikování smluv na internetu, umožnění politicky trestat i takové viníky, kteří jsou cestou trestního práva nepostižitelní, apod.

Mezi další opatření, která by mohla vést ke zlepšení podmínek podnikání v České republice lze uvést snížení byrokratické zátěže kladené na podnikatele. Mezi vítané změny lze zařadit například snížení nákladů spojených se založením společnosti, zjednodušení startu podnikání, snížení doby spojené s daňovými povinnostmi, zjednodušení daňové evidence, zlepšení komunikace mezi úřady (předkládání několika ověřených kopií různým úřadům jen proto, že nevěří jeden druhému), odstranění zjišťování takových informací o podnikatelích, které si stát může zjistit sám z veřejných rejstříků, odstranění ručení za DPH za nespolehlivého plátce, apod.

Mnoho podnikatelů by uvítalo zlepšení platební morálky, dodržování termínů dodávek nebo důslednější plnění smluv. Řešením v této oblasti by mohlo být zvýšení sazby úroku z prodlení či zkracování doby pro splatnost faktur a další sankce a penále. S touto oblastí úzce souvisí nutnost zlepšení vymahatelnosti práva.

Co se týče DPH, vítanou změnou by bylo zrušení ručení podnikatele za platbu DPH jeho obchodního partnera. Nejen, že se jedná o další byrokratickou zátěž, ale ještě může dojít k situaci, kdy dojde ke dvojímu zdanění. Dalším navrhovaným opatřením v této oblasti je možnost podnikatele požádat o vrácení odvedeného DPH v případě, že nedojde k uhrazení jeho pohledávky dlužníkem či případný odvod DPH na výstupu až po přijetí platby a s tím spojený nárok plátce daně na odpočet až po zaplacení faktury.

Posledním z blíže definovaných opatření je zavedení povinné minimální marže pro internetové prodejce z důvodu eliminaci negativních dopadů na kamenné prodejny. Toto opatření by většina podnikatelů uvítala, avšak jeho realizace je velmi komplikovaná.

Závěr

Tato diplomová práce se zabývá podmínkami podnikání v České republice. V jednotlivých kapitolách je poskytnut základní přehled podmínek, které upravují podnikání, nejdůležitější povinnosti podnikatelů vůči správním orgánům, charakteristika podnikatelského prostředí a možnosti podpory podnikání.

Jedním z cílů této diplomové práce byla identifikace problematických oblastí podnikání. Podle názoru podnikatelů jsou podmínky pro podnikání v České republice rok od roku horší. Může za to především rostoucí míra byrokracie či neustále se měnící zákony, jež mají ve velké míře dopad pouze na ty „pochtivé“. Důkazem je například přenesení kontrolních činností na podnikatele v oblasti DPH. Konkrétně se jedná o ručení za DPH odváděné poskytovatelem plnění, kdy podnikatelé ručí za nesolventní plátce. Od začátku letošního roku k tomu musí firmy ještě kontrolovat, zda jsou peníze odváděny na registrované účty. V opačném případě za ně totiž opět ručí sami.

Často zmiňovaným problémem je i podpora podnikání, na kterou dosahují spíše střední a velké firmy. Dotace a podpory pro drobné živnostníky jsou stále poměrně těžko dostupné a podnikatelé mají často se zahájením podnikání nemalé starosti. Většina z nich by v rámci zlepšení této oblasti uvítala odpuštění plateb na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění v prvním roce podnikání.

Za zmínku jistě stojí vymahatelnost práva, která je v České republice na velmi nízké úrovni a velmi nestabilní daňový systém, který je často větším problémem, než samotná výše daní. Pro kvalitní podnikatelské prostředí hrají tyto dva faktory velmi důležitou roli. Firmy vyznávající tradiční hodnoty a realizující investice s dlouhodobou návratností, se potřebují opřít o stabilní daňový systém a mít tak jistotu, že se jim investice za 15–20 let vrátí. Špatná úroveň vymahatelnosti práva úzce souvisí s nestabilním právním rámcem, složitostí zákonů, daňovým systémem a všeobecně nízkými morálními hodnotami. Kvalita právních předpisů je nízká a nestabilní, soudní rozhodování je nepředvídatelné a dovolání se práva často velmi zdlouhavé a nejisté. Situaci příliš nepřidává ani rostoucí míra korupce.

Výstupem této diplomové práce je navržení opatření, která by mohla podmínky pro podnikání v ČR zlepšit. Mezi nejdůležitější oblasti, kterým je třeba se v ČR věnovat, patří především:

- zlepšení úrovně vymahatelnosti práva,
- zmírnění byrokratické zátěže kladené na podnikatele,
- zavádění stabilnějšího právního rámce,
- zjednodušení daňového systému,
- větší zaměření na podporu malého a středního podnikání,
- potlačení korupce.

Toto jsou oblasti, které tvoří největší překážky pro rozvoj podnikání v ČR. Přesto většina podniků očekává v roce 2015 konec recese a plánuje i přes ne příliš příznivé podmínky rozvíjet své podnikání.

Podnikatelé tvoří v každém státě hlavní hnací sílu pro zvyšování počtu pracovních míst a růst ekonomiky. K tomu však potřebují stabilní a atraktivní podnikatelské prostředí, které má v ČR stále řadu nedostatků. Cílem vlády ČR by proto mělo být především zvyšování životní úrovně, svobody, podpory a seberealizace podnikatelů způsobem, který povede k ekonomickému růstu a posléze k rozvoji a prosperitě celé naší společnosti.

Seznam použité literatury

- [1] *Průvodce podnikáním v České republice* [online]. Portál rozvoje podnikání Kopřivnicka [vid. 2013-02-16]. Dostupné z: <http://www.prokop.cz/pruvodce-podnikanim/pruvodci-podnikanim/pruvodce-podnikanim-v-ceske-republice/>
- [2] *Zákon pro život, zákon inspirovaný životem* [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, c2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/o-novem-obcanskem-zakoniku/>
- [3] *Zrušení obchodního zákoníku* [online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, c2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/cz/zakon-o-obchodnich-korporacich/obecne-.html>
- [4] *Občanský zákoník* [online]. Businesscenter.cz, c1998–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/cast1h2d3.aspx>
- [5] MALACH, A. et al. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [6] *Zákon o živnostenském podnikání* [online]. Zákony ČR, c2004–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/455-1991-sb-zakon-o-zivnostenskem-podnikani-zivnostensky-zakon.html>
- [7] SRPOVÁ, J., ŘEHOŘ, V. et al. *Základy podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 432 s. ISBN: 978-80-247-3339-5.
- [8] *Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob* [online]. Sbírka předpisů České republiky [vid. 2013-10-12]. Dostupné z: <http://www.sbirka.cz/POSL4TYD/NOVE/13-304.htm>

- [9] *Právní formy podnikání* [online]. Podnikatel.cz, c2007–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/specialy/zacinajici-podnikatel/pravni-formy-podnikani/>
- [10] *Zákon o obchodních korporacích* [online]. Zákony pro lidi.cz, c2010–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>
- [11] *Anonymní akcie zůstávají v oblibě, u poloviny akciovek nezjistíme vlastníka* [online]. Ohrožený podnikatel.cz, c2007–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://ohrozeny.podnikatel.cz/clanky/anonymni-akcie-zustavaji-v-oblibe-u-poloviny-akciovek-nezjistite-vlastnika/>
- [12] *Zákon o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů* [online]. Zákony pro lidi.cz, c2010–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-134>
- [13] *Sociální podnikání* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani-obecne/socialni-podnikani.html>
- [14] *Zahájení a registrace podnikání – Centrální registrační místa (CRM) a Jednotný registrační formulář (JRF)* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zahajeni-podnikani/zahajeni-a-registrace-podnikani-centralni-registracni-mista-crm-a-jednotny-registracni-formular-jrf.html>
- [15] *Povinnosti obchodní společnosti na úřadech* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-obchodni-spolecnosti/povinnosti-obchodni-spolecnosti-na-uradech.html>
- [16] *Průvodce povinnostmi spojenými s podnikáním* [online]. Portál rozvoje podnikání Kopřivnicka [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.prokopr.cz/pruvodce-podnikanim/pruvodci-podnikanim/pruvodce-povinnostmi-spojenymi-s-podnikanim/>

[17] *Daň z příjmu fyzických osob* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Dane-v-podnikani/dan-z-prijmu-fyzickych-osob.html>

[18] *Daň z příjmu právnických osob* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Dane-v-podnikani/dan-z-prijmu-pravnickych-osob.html>

[19] *Zákon o veřejném zdravotním pojištění* [online]. Zákony ČR, c2004–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/048-1997-sb-zakon-o-verejnem-zdravotnim-pojisteni-a-o-zmene-a-doplneni-nekterych-souvisejicich-zakonu.html>

[20] DANĚK, A. *Pojištění OSVČ, která podniká pouze část roku* [online]. Česká správa sociálního zabezpečení, [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: [www.cssz.cz - http://www.cssz.cz/cz/casopis-narodni-pojisteni/archiv-vydanych-cisel/clanky/pojisteni-osvc-ktera-podnika-pouze-po-cast-roku.htm](http://www.cssz.cz/cz/casopis-narodni-pojisteni/archiv-vydanych-cisel/clanky/pojisteni-osvc-ktera-podnika-pouze-po-cast-roku.htm)

[21] *Co musí OSVČ vědět o zdravotním pojištění* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zdravotni-pojisteni/co-musi-osvc-vedet-o-zdravotnim-pojisteni.html>

[22] *Zdravotní pojištění – povinnosti podnikatele při zaměstnávání pracovníků* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Pracovni-pravo/zdravotni-pojisteni-povinnosti-podnikatele-pri-zamestnavani-pracovniku.html>

[23] *Zákon o sociálním zabezpečení* [online]. Zákony ČR, c2004–2013 [vid. 2013-09-15]. Dostupné z: <http://www.zakonycr.cz/seznamy/100-1988-sb-zakon-o-socialnim-zabezpeceni.html>

[24] *Pojištění na sociální zabezpečení – základní informace* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Socialni-pojisteni/pojisteni-na-socialni-zabezpeceni-zakladni-informace.html>

[25] *Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti* [online]. Zákony pro lidi.cz, c2010–2013 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>

[26] *Sociální pojištění OSVČ 2013* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: [ipodnikatel.cz - http://www.ipodnikatel.cz/Socialni-pojisteni/socialni-pojisteni-osvc-2013.html](http://www.ipodnikatel.cz/Socialni-pojisteni/socialni-pojisteni-osvc-2013.html)

[27] *Podnikatel na nemocenské* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Socialni-pojisteni/podnikatel-na-nemocenske.html>

[28] *Sociální pojištění – povinnosti na OSSZ při zaměstnávání pracovníků* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Pracovni-pravo/socialni-pojisteni-povinnosti-na-ossz-pri-zamestnavani-pracovniku.html>

[29] *Sociální pojištění* [online]. Měsíc.cz, c1998–2013 [vid. 2013-09-20]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>

[30] *Plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením* [online]. Integrovaný portál MPSV [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/vyklady/plneni_povinneho_podilu_ozp

[31] Truhlářová, M. *Povinnosti zaměstnavatele při zaměstnávání občanů Evropské unie* [online]. iPortál pohoda.cz, c2012 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/povinnosti-zamestnavatele-pri-zamestnavani-obcanu/>

[32] *Cla a celní řízení v mezinárodním obchodu* [online]. Businessinfo.cz, c1997–2013 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/cia-a-celni-izeni-v-mezinarodnim-obchod-7677.html>

[33] *Úvod do pravidel BOZP pro podnikatele* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Bezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci/uvod-do-pravidel-bozp-pro-podnikatele.html>

[34] VOCHOZKA, M., MULAČ, P. et al. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 576 s. ISBN: 978-80-247-4372-1.

[35] *Podnikatelů už nepřibývá jako dříve, může za to horší podnikatelské prostředí?* [online]. Podnikatel.cz, c2007–2013 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/podnikatelu-uz-nepribyva-jako-drive-muze-za-to-horsi-podnikatelske-prostredi/>

[36] *Je Česká republika rájem pro podnikání nebo podnikatelům nepřeje?* [online]. iPodnikatel.cz, c2011 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani-obecne/je-ceska-republika-rajem-pro-podnikani-nebo-podnikatelumnepreje.html>

[37] Intellinews – *Czech Republic today* [online]. Emerging Markets Direct Media Holdings, c2013 [vid. 2013-11-05]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1367516919?accountid=17116>

[38] *Liberecký kraj* [online]. Businessinfo.cz, c1997–2013 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/podnikatelske-prostredi/regionalni-informace/liberecky-kraj.html>

[39] *Ekonomické subjekty se sídlem v Libereckém kraji k 31. 12. 2012* [online]. Český statistický úřad, c2013 [vid. 2013-10-29]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/130131_res

[40] *Výsledky Firma roku a Živnostník roku* [online]. Firma roku.cz, c2012 [vid. 2013-11-29]. Dostupné z: <http://www.firmaroku.cz/index.aspx?i=225>

[41] PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. 1. vyd. Praha: CORONA s. r. o., 2006. 120 s. ISBN: 80-903363-6-1.

[42] *O nás* [online]. Centrum pro regionální rozvoj České republiky, c2011–2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/o-nas/o-nas/>

[43] *Regionální poradenská a informační centra* [online]. Businessinfo.cz, c1997–2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-poradenska-a-informacni-1869.html>

[44] *Hospodářská komora České republiky* [online]. Hospodářská komora České republiky, c2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/hospodarska-komora-ceske-republiky.aspx>

[45] *Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky* [online]. Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.ampsp.cz/o-asociaci>

[46] *Programy 2007–2013* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

[47] *Co je to Operační program Podnikání a inovace?* [online]. Agentura pro podporu podnikání a investic, c1994–2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>

[48] *Lidské zdroje a zaměstnanost* [online]. Agentura pro podporu podnikání a investic, c1994–2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/lidske-zdroje-a-zamestnanost>

[49] *Program GESHER/MOST* [online]. Agentura pro podporu podnikání a investic, c1994–2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/1program-geshermost>

[50] *Program podpory mezinárodní technické spolupráce* [online]. Agentura pro podporu podnikání a investic, c1994–2013 [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/program-podpory-mezinarodni-technologicke-spoluprace>

[51] *Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace* [online]. Evropská komise, [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/cip/index_cs.htm

[52] *Příprava programů pro programové období 2014–2020* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU/Operacni-programy>

[53] *Finanční mechanismy EHP a Norska 2009–2014* [online]. Norské královské velvyslanectví v Praze [vid. 2013-11-10]. Dostupné z: http://www.noramb.cz/Global/SiteFolders/webpra/dokumenty/Brozura_CZ_WEB.pdf

Seznam příloh

Příloha A - Dotazník (5 stran)

Příloha A

Dotazník

Dotazník – Podmínky podnikání v České republice

Dobrý den,

jsem studentka Technické univerzity v Liberci a ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci na téma Návrh na zlepšení podmínek podnikání v České republice. Dotazník je anonymní. Děkuji za Váš čas.

Karolína Králová

Pokyny k vyplnění: Zakřížkujte vždy jen jednu možnost, pokud není uvedeno jinak.

---

1. Jste: Muž ☐ Žena ☐

2. Kolik je Vám let?

- ☐ 18 – 30 let
- ☐ 31 – 45 let
- ☐ 46 – 60 let
- ☐ více než 60 let

3. Jaká je Vaše právní forma podnikání? Fyzická osoba ☐ Právníková osoba ☐

V případě, že jste zvolil/a možnost „Fyzická osoba“, přejděte na otázku č. 5.

4. Jestliže podnikáte jako právníková osoba, o jaký druh obchodní společnosti se jedná?

- ☐ Společnost s ručením omezeným
- ☐ Akciová společnost
- ☐ Komanditní společnost
- ☐ Veřejná obchodní společnost
- ☐ Jiná společnost: _____

5. Co je hlavním předmětem Vaší podnikatelské činnosti?

---

6. Jak dlouho již podnikáte?

- ☐ méně než 1 rok
☐ 1 – 5 let
☐ 6 – 10 let
☐ 11 – 20 let
☐ 21 – 30 let
☐ 31 let a více

7. Máte vlastní zaměstnance? Ano ☐ Ne ☐

8. Kolik máte zaměstnanců? Pokud žádné zaměstnance nemáte, otázku přeskočte.

- ☐ méně než 10
☐ 11 – 50
☐ 51 - 250
☐ více než 250

9. Co pro Vás bylo hlavním důvodem k rozhodnutí začít podnikat? (vyberte pouze jednu možnost)

- ☐ Flexibilní pracovní doba
☐ Vidina vysokého zisku
☐ Nezávislost
☐ Realizace vlastního podnikatelského záměru
☐ Jiný důvod: _____

10. Myslíte si, že náš stát dostatečně podporuje podnikání?

Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne ☐

11. Jak hodnotíte činnost úřadů a institucí v České republice?

Vyhovující ☐ Spíše vyhovující ☐ Spíše nevyhovující ☐ Velmi špatná ☐

12. Je podle Vás právní úprava podnikání v České republice srozumitelná a přehledná?

Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne ☐

13. Jaká je podle Vás výše odvodů pojistného na sociální zabezpečení a na veřejné zdravotní pojištění?

Příliš vysoká ☐ Vysoká ☐ Přiměřená ☐ Spíše nízká ☐ Nízká ☐

14. Jak vysoká je podle Vás daň z příjmu v České republice?

Příliš vysoká ☐ Vysoká ☐ Přiměřená ☐ Spíše nízká ☐ Nízká ☐

15. Máte sjednané pojištění podnikatelských rizik?

Ano ☐

Ne ☐

16. Jestliže máte sjednané pojištění podnikatelských rizik, vyberte z následujících možností, o které pojištění se jedná. (lze označit více možností) Pokud žádné pojištění nemáte, otázku přeskočte.

☐ Pojištění odpovědnosti za škodu

☐ Pojištění profesní odpovědnosti za škodu

☐ Pojištění majetku

☐ Živelní pojištění

☐ Pojištění přerušení provozu

☐ Jiné pojištění: _____

17. Které oblasti jsou podle Vás největším problémem českého podnikatelského prostředí? (lze označit více možností)

☐ Nedokonalost zákonů

☐ Korupce

☐ Neplnění smluv

☐ Nedodržování termínů dodávek

☐ Špatná platební morálka

☐ Vysoká míra byrokracie kladená na podnikatele

☐ Vysoké odvody (daně, pojistné)

☐ Nedostatečná podpora státu

☐ Jiný důvod: _____

18. Které faktory podle Vás nejvíce omezují podnikání v České republice?

☐ Ekonomická situace ČR

☐ Zahraniční konkurence

☐ Domácí konkurence

☐ Úrokové míry

☐ Dostupnost financování

☐ Jiný faktor: _____

19. Potýkáte se ve Vašem oboru s velkým konkurenčním tlakem?

Ano ☐

Spíše ano ☐

Spíše ne ☐

Ne ☐

20. Myslíte si, že internetové obchody negativně ovlivňují podnikatelské prostředí? (snižují cenu díky minimální marži, připravují kamenné prodejny o zákazníky,...)

Ano ☐

Spíše ano ☐

Spíše ne ☐

Ne ☐

21. Mají internetové obchody negativní dopad konkrétně na Vaše podnikání?

Ano ☐

Ne ☐

22. Na jaké úrovni je podle Vás vymahatelnost práva v České republice?

Velmi dobré ☐ Dobré ☐ Střední ☐ Nízké ☐ Velmi nízké ☐

23. Podporuje podle Vás náš stát dostatečně domácí výrobce?

Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne ☐

24. Využil/a jste někdy služeb organizací na podporu podnikání? Pokud zvolíte možnost „Ne“, přejděte na otázku č. 28.

Ano ☐ Ne ☐

25. Pokud jste někdy využil/a služeb organizací na podporu podnikání, o jaké organizace se jednalo? (lze označit více možností) Pokud jste žádných služeb nevyužil/a, otázku přeskočte.

- ☐ CzechTrade
- ☐ CzechInvest
- ☐ Hospodářská komora České republiky
- ☐ Regionální poradenská a informační centra (RPIC)
- ☐ Podnikatelská a inovační centra (BIC)
- ☐ Agrární komora České republiky
- ☐ Jiná organizace: _____

26. Které oblasti se služba týkala?

- ☐ Získání a čerpání dotací
- ☐ Vzdělávání
- ☐ Poradenství
- ☐ Úvěrových služeb
- ☐ Jiné oblasti: _____

27. Pomohly Vám informace získané od organizací uvedených v otázce č. 25?

Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne ☐

28. Využil/a jste někdy možnosti čerpání dotací? Pokud zvolíte možnost „Ne“, přejděte na otázku č. 30.

Ano ☐ Ne ☐

29. O jakou dotaci se jednalo?

---

30. Myslíte si, že jsou informace o možnosti čerpání dotací od státu či z EU snadno dostupné?

Ano ☐ Spíše ano ☐ Spíše ne ☐ Ne ☐

31. Uved'te, která z následujících navržených opatření byste doporučil/a pro zlepšení podnikatelského prostředí v České republice:

- Snížení daňové zátěže	ANO ☐	NE ☐
- Zjednodušení daňového systému	ANO ☐	NE ☐
- Snížení byrokratické zátěže kladené na podnikatele	ANO ☐	NE ☐
- Zavedení registračních pokladen	ANO ☐	NE ☐
- Lepší vymahatelnost práva	ANO ☐	NE ☐
- Snížení sazeb veřejného zdravotního pojištění a pojistného na sociální zabezpečení	ANO ☐	NE ☐
- Potlačení korupce	ANO ☐	NE ☐
- Zkrácení doby potřebné k založení společnosti	ANO ☐	NE ☐
- Zavedení stabilnějšího právního rámce	ANO ☐	NE ☐
- Zavedení nároku plátce daně na odpočet až po zaplacení faktury	ANO ☐	NE ☐
- Odstranění ručení za platbu DPH obchodního partnera	ANO ☐	NE ☐
- Odvod DPH na výstupu až po přijetí platby	ANO ☐	NE ☐
- Zavedení povinné minimální marže pro internetové prodejce	ANO ☐	NE ☐
- Snížení počtu regulovaných profesí	ANO ☐	NE ☐

32. Jakou další změnu byste uvítal/a v rámci zlepšení podmínek pro české podnikatele?
